

Det kongelige hoff

Kronprinsparet giftet seg 25. august 2001. De markerte 20-årsjubileet med å invitere ungdommer fra prosjekter støttet av Kronprinsparets Fond til lunsj på Skaugum.

Innhold

- 6 Hoffsjefen har ordet
- 8 Alt for Norge
- 10 Det kongelige hoff
- 26 Kongehusets kulturformidling
- 28 Kronprinsparets virksomhet
- 32 Kongelig dagbok 2021
- 44 Levende kulturarv
- 50 Sikkerhetsprosjektet
- 54 Kongen og Forsvaret
- 58 Regjeringsskifte
- 60 Statsbesøk fra Nederland
- 64 Norge mintes terrorangrepene 22. juli 2011
- 68 Økonomi og forvaltning
- 72 Likestilling og HMS
- 76 Kongelige ordener og medaljer
- 84 Kongelige fond og stiftelser
- 88 Årsregnskap

Kongelig dagbok 2021

32

Kongen og Forsvaret

54

Norge minnes terrorangrepene 22. juli 2011

64

Sikkerhetsprosjektet

50

Årsregnskap

88

Hoffsjefen har ordet

I januar 2021 markerte Hans Majestet Kongen og Hennes Majestet Dronningen at de hadde vært Norges Kongepar i 30 år. I en hilsen i anledning dagen la de vekt på at de var fylt med takknemlighet, både over å ha fått følge Norge gjennom en spennende utvikling, men også for alle de menneskene de har fått anledning til å møte og lære å kjenne, på de mange hundre reisene de har gjort over hele det vakre landet vårt. De sa blant annet: – Over hele Norge møter vi mennesker med en dyp kjærlighet til hjemstedet sitt, til lokalmiljøet og sine medmennesker. Det fyller oss med uendelig glede og stolthet.

Den samme følelsen har vi som jobber ved Det kongelige hoff; glede og stolthet over å få bidra til at Kongefamilien kan utøve sitt virke. Det kongelige hoff er Kongeparet og Kronprinsparets egen organisasjon til støtte både offisielt og privat. Hoffets 150 medarbeidere har også i 2021 jobbet med å planlegge og gjennomføre offisielle aktiviteter, samt å utføre oppgaver for Kongehusets medlemmer i det daglige. Arbeidet for Kongefamilien og Hoffet ble også i 2021, som for resten av samfunnet, preget av koronapandemien.

På tross av pandemien har det likevel vært et høyt aktivitetsnivå. Det har vært avholdt 50 statsråd på Slottet. I oktober ble det gjennomført regjeringsskifte. Andre lands ambassadører har vært mottatt i høytidelig audiens 27 ganger. I november tok vi imot Nederlands kongepar på statsbesøk. I tillegg hadde Kongefamilien gleden av å invitere 160 utøvere og støtteapparat fra sommer-OL og Paralympics til middag på Slottet, siden Kongefamilien på grunn av pandemien ikke kunne være til stede under øvelsene.

Det ble heller ikke i 2021 mulig å arrangere 17. mai med barnetog på Slottsplassen. Men Kongefamilien stod allikevel på Slottsbalkongen og sang nasjonalsangen sammen med hele landet. Deretter deltok Kongefamilien i en båtparade med Kongeskipet Norge.

Da Norge lettet på koronatiltakene våren 2021, dro Kongeparet med Kongeskipet på tur til Vestlandet for å høre hvordan den delen av landet opplever koronatiden. Årets fylkestur for Kronprinsparet gikk til Viken, med søkelys på unge mennesker og kultur. Kronprinsen besøkte New York og markerte det norske presidentskapet i Sikkerhetsrådet

og dro videre til Washington D.C. hvor fokuset var på næringsliv, Arktis og klima.

Året ble også preget av at det var ti år siden terrorangrepene i Regjeringskvartalet og på Utøya. Kongefamilien ønsket å møte igjen en del av dem som ble rammet og på ulike måter berørt for ti år siden. Gjennom hele 2021 inviterte de derfor til møter og audienser med representanter for de berørte – som overlevende, pårørende, nødetatere og frivillige hjelpere. I tillegg var tiårsmarkeringen den 22. juli 2021 en viktig merkedag.

I perioden 2012 til 2015 ble det gjennomført en sikkerhetsanalyse i regi av Politidirektoratet, og i 2016 ble det etablert et prosjekt for å utvikle sikkerheten rundt de statlige og private kongelige eiendommene. Dette prosjektet var på sitt mest intensive i 2021, og store deler av sikkerhetsprosjektet har blitt ferdigstilt i løpet av året. Arbeidet handler i all hovedsak om å sikre bygninger og parker så godt som mulig mot uønskede hendelser. Det er et krevende arbeid, fordi flere av eiendommene er av stor historisk verdi, og både Slottsparken og noen av byggene har høy vernestatus og må behandles i tråd med dette.

Arbeidet med sikkerhetsprosjektet har vist seg å være mer komplisert enn det som ble lagt til grunn da forprosjektet ble utarbeidet. Både i Slottsparken og ved Bygdø kongsgård har flere faktorer ført til at arbeidet har tatt lengre tid enn først antatt: Grunnforholdene har vist seg å være mer kompliserte enn det vi klarte å avdekke i forbindelse med forprosjektet. Ved graving i Slottsparkens randsoner måtte vi involvere andre infrastruktureiere, hvor nødvendige avklaringer har tatt tid. Også hensynet til forvaltning av kulturminner, i tråd med lov og forskrift, har vist seg nødvendig i større utstrekning enn først antatt. Dette ga forsinkelser på over et halvt år.

Samtidig har pandemien gjort det vanskeligere å få leveranser av materiell til Norge i tide, noe som har ført til økte priser og til dels mangel på fagressurser. Råvareprisene har også økt, noe som påvirker prosjektkostnadene. Prosjektet har dermed blitt rammet av både økte kostnader og økt byggetid.

Det kongelige hoff har benyttet seg av muligheten til å trekke på bevilgningen opp til kostnadsrammen i prosjek-

tet, som er på 623,8 millioner kroner (2022-kroner). I tillegg ble prognosen ved årsskiftet økt, og midler utover kostnadsrammen vil bli nødvendig.

Hovedtyngden av de resterende tiltakene vil være ferdig implementert og operative i løpet av 2022.

Gjennom De kongelige eiendommer og parker forvalter Det kongelige hoff store kulturelle verdier i form av inne- og uteområder som skal behandles som fredet. I samarbeid med Statsbygg pågår et kontinuerlig vedlikehold av de historiske eiendommene. Fire prosjekter skilte seg spesielt ut i 2021: Restaureringen av Hvite salong og av veggmaleriene i Fugleværelset på Slottet, gjenskaping av et historisk anlegg i Slottsparkens søndre del, samt oppstart av arbeidet med å bringe det historiske hageanlegget i parken ved Oscarshall tilbake til slik det opprinnelige ble utformet i 1850.

Kongehuset ønsker å tilgjengeliggjøre de statlige kongelige eiendommene, samt å formidle den nasjonale kulturarven, gjennom utstillinger, omvisninger og foredrag. I 2021 viste vi utstillingen «Kunstauiens» i Dronning Sonja KunstStall. Etter et tett samarbeid mellom Nasjonal-

museet, Hennes Majestet Dronningen og de kongelige samlinger ble det utstilt høydepunkter fra Nasjonal-museets samling av billedkunst, skulpturer og kunsthåndverk. Til tross for pandemien ble «Kunstauiens» besøkt av 6 571 personer. I tillegg var det 1 556 besøkende på omvisningene ved lystslottet Oscarshall på Bygdøy i løpet av de 42 dagene vi holdt åpent. Publikum har fri adgang til parken omkring Oscarshall i lystslottets åpnings-tid, og nær 19 000 benyttet seg av muligheten.

Det kongelige hoff ser fram til å kunne ønske publikum tilbake til et åpent Slott i 2022, og til nye og spennende utstillinger og kulturarrangementer i Dronning Sonja KunstStall. Vi ser også fram til igjen å kunne invitere til store og små arrangementer på Slottet, og til å kunne tilrettelegge for Kongefamiliens reiser Norge rundt.

Jeg vil avslutningsvis spesielt få takke alle våre medarbeidere, som under krevende forhold har gjort en fantastisk jobb. I tillegg vil jeg takke alle våre samarbeidspartnere, både organisasjoner og myndigheter, for et godt samarbeid. Vi er helt avhengig av gode samarbeidspartnere for at Kongefamilien skal kunne utøve sitt virke med Kongens valgspåk «ALT FOR NORGE».

Alt

for

Norge

Gjennom hele det moderne norske monarkiet siden 1905 har Kongens valgspråk vært «Alt for Norge». Det er kompromissløst, det er forpliktende og det gir en klar retning. Det har stått sin prøve både i krig og i fred.

Verden, Norge og monarkiet har endret seg mye siden 1905, men valgspråket har stått fast. Monarkiets, landets og det norske folks historie følges ad. Historien om det norske monarkiet er norgeshistorie. Det er historien om hvem vi var og hvem vi har blitt.

Langs disse lange linjene utøver Kongefamilien sin gjerning, og i lys av disse lange linjene arbeider Det kongelige hoffs omkring 150 medarbeidere med å bistå Kongefamilien i å utføre sin livsgjerning. Hoffet er Kongens og Kongefamiliens støtteapparat i deres offisielle virke og private gjøremål.

Det kongelige hoff ledes av hoffsjefen. Hoffets ansatte er fordelt på fire avdelinger og to staber. I tillegg er noen funksjoner direkte underlagt hoffsjefen. Medarbeiderne representerer over 30 yrkesgrupper. Sammen yter vi vårt beste for å legge til rette for at Kongefamilien skal kunne utøve sin gjerning i tråd med valgspråket «Alt for Norge».

Som fundament har Hoffet følgende verdier som ligger til grunn for vårt arbeid:

- Mot: Våg å gjøre det rette, selv om det har en pris
- Raushet: Ha toleranse og respekt for ulike meninger, vis omsorg
- Løfte sammen: Vi spiller hverandre gode og samarbeider for å nå mål

Disse verdiene gir et godt fundament for arbeidet med å understøtte en kongefamilie som lever hver dag med disse kjerneoppgavene:

- å utføre konstitusjonelle oppgaver
- å skape møter med mennesker som gjenspeiler landets mangfold
- å styrke andres verdighet gjennom handlinger
- å være bærer av grunnleggende verdier som står seg over tid
- å forvalte og formidle vår nasjonale kulturarv
- å være en verdifull bidragsyter på den globale arena

Å arbeide langs lange historiske linjer handler også om å forvalte historiske bygg og gjenstander. I tett samarbeid med Statsbygg forvalter Hoffet nasjonalskatter, en viktig del av kulturarven vår. De skal vedlikeholdes, bevares og stå gjennom generasjoner – som fortellinger om vår historie. Her har sentrale scener i nasjonens liv utspilt seg. Her leveres og befestes noen av de viktigste øyeblikkene i vårt kollektive minne.

Vi som jobber ved Det kongelige hoff har som fremste oppgave å bistå Kongehusets medlemmer i deres gjerning og arbeider derfor også under Kongens valgspråk: «Alt for Norge.»

DET NORSKE MONARKIET

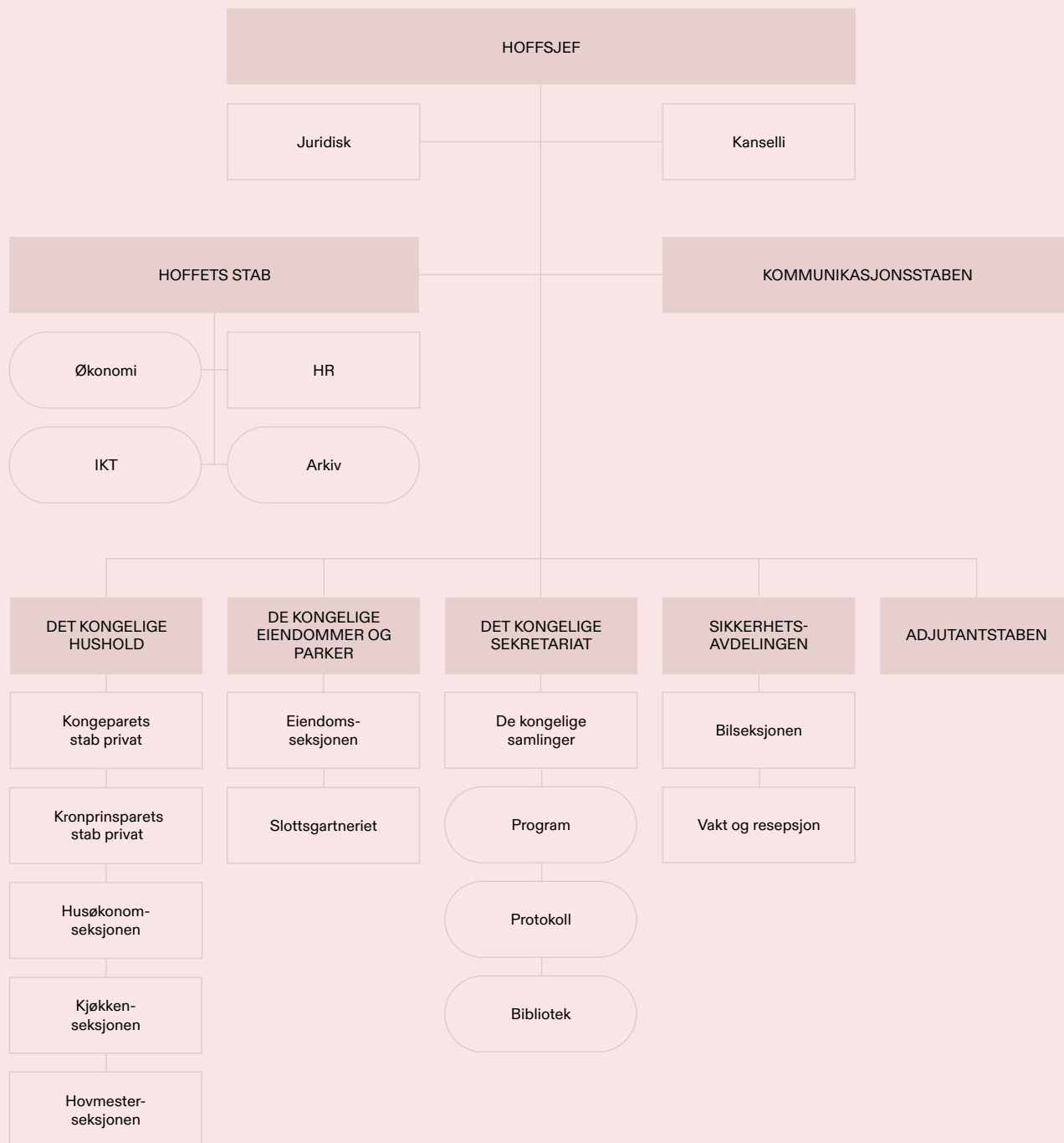
Norges statsform er konstitusjonelt monarki, og Kongen er landets statsoverhode. Monarkiet er forankret i vårt demokrati. Det opprettholdes så lenge folket vil, gjennom Stortingets tilslutning til Grunnloven på dette punktet. Stortinget setter økonomiske rammer for Kongehuset gjennom statsbudsjettet.

Det kongelige hoff

Det kongelige hoff er organisasjonen som bistår Kongefamilien i deres virke. Hoffet sørger også for drift og forvaltning av Slottet, andre kongelige eiendommer, eiendeler og fond. Hoffets ansatte spenner svært vidt i yrkesgrupper og gjøremål, og vi bistår De kongelige både offisielt og privat.

Hoffets avdelinger, staber og seksjoner

Det kongelige sekretariat

Det kongelige sekretariat består av sekretariatet og de kongelige samlinger, som sammen har ansvar for å ivareta Kongehusets kjerneoppgaver og offisielle virksomhet. Sekretariatets medarbeidere støtter opp om Kongefamiliens offisielle program og aktiviteter. De kongelige samlinger har ansvar for formidling og forvaltning av vår felles kulturarv.

Sekretariatet bistår i all planlegging og gjennomføring av offisielle besøk, reiser og arrangementer – både på de kongelige eiendommene, rundt om i Norge og i utlandet. De siste årene har også en rekke besøk og arrangementer vært gjennomført digitalt.

Arbeidet består av både research, rådgiving, taleskriving, behandling av henvendelser og hilsener til De kongelige – samt utarbeiding av invitasjoner, gjestelister og bordplaner. Sekretariatet forvalter, ved Hoffets biblioteksmedarbeidere, en boksamling på om lag 30 000 bind.

Sekretariatet ivaretar også det offisielle virket til Prinsesse Märtha Louise og Prinsesse Astrid, fru Ferner.

KJERNEVIRKSOMHET

Kongefamiliens kjernevirksomhet er å utføre et bredt og godt offisielt program som både ivaretar Norge og norske interesser internasjonalt. I tett samarbeid med statsforvaltere, ordførere, nasjonale organisasjoner og lokale arrangører, la sekretariatet til rette for kongelig program rundt om i landet i de periodene pandemien tillot reise- og arrangementsvirksomhet. Da Norge lettet på korona-

tiltakene på våren, reiste Kongeparet med Kongeskipet på Vestlandet for å lytte til folks erfaringer fra pandemien. I løpet av året markerte Kongeparet og Kronprinsparet at det var ti år siden 22. juli-terroren gjennom møter med ulike berørte, gjestebud på Skaugum og aktiv deltakelse på den nasjonale minnemarkeringen 22. juli.

Høsten 2021 åpnet Norge opp for en periode, og Kongefamilien fikk anledning til å ta imot det nederlandske kongeparet på statsbesøk i Norge. Besøket inneholdt et bredt anlagt program i Oslo og Trondheim som blant annet omhandlet Arktis, klima og energisamarbeid, kultur, forsvar, maritim næring og ytringsfrihet. I forbindelse med Kongefamiliens internasjonale arbeid har sekretariatet et utstrakt samarbeid med Utenriksdepartementet og Innovasjon Norge. Dette gjaldt også i arbeidet med Kronprinsens reise til New York og Washington D.C. i desember.

DE KONGELIGE SAMLINGER

De kongelige samlinger forvalter og formidler store samlinger av kunst og kulturhistoriske gjenstander og har ansvaret for å tilgjengeliggjøre vår felles kulturarv. Dette gjøres gjennom omvisninger, utstillinger, konserter, foredrag og andre kulturtilbud på Det kongelige slott, på Oscarshall og i Dronning Sonja KunstStall. De bistår også Kongefamilien med omvisninger for offisielle gjester gjennom hele året og produserer innhold til Kongehusets nettbaserte kanaler. Se side 26 for mer om kulturformidlingen.

Samlingsforvaltningen har vært løftet systematisk siden

1990-tallet. Stadig mer av de store samlingene finnes digitalt registrert. Dette gjelder både kunst, møbler og annet inventar på de kongelige eiendommene, samt de betydelige samlingene av historiske gjenstander som i de senere år har blitt sortert, dokumentert, rengjort og magasinert på ulike lagre.

Også i 2021 har det vært gjennomført tiltak for konservering av kunstverk, møbler og andre enkeltgjenstander, blant annet i forbindelse med restaurering og innredningsprosjekter på Det kongelige slott.

ORGANISERING

Det kongelige sekretariat har 23 årsverk. Medarbeiderne i sekretariatet har kompetanse innenfor et vidt spekter: statsvitenskap, retorikk, økonomi, språk, kultur, journalistikk, politikk, administrasjon, informasjons- og bibliotek-kunnskap, foto, kunsthistorie, samlingsforvaltning, konservering og formidling.

Avdelingen ledes av sjef det kongelige sekretariat Olav Heian-Engdal.

De kongelige eiendommer og parker

De kongelige eiendommer og parker forvalter store kulturhistoriske verdier i form av bygninger, interiører, inventar og parkanlegg ved de statlige kongelige eiendommene. Eiendommene skal behandles som fredet. Ansvaret for vedlikehold av bygningene er delt mellom Det kongelige hoff og Statsbygg. Avdelingen utfører også forvaltningsoppgaver og vaktmestertjenester på de private kongelige eiendommene og ivaretar Kongens disposisjonsrett til Stiftsgården i Trondheim og Gamlehaugen i Bergen.

EIENDOMSSEKSJONEN

Eiendomsseksjonens 13 medarbeidere sørger for at de kongelige eiendommene til enhver tid er klargjort for alle gjøremål. Værelser og interiører ved Det kongelige slott, Oscarshall og Bygdø kongsgård blir holdt ved like og er klare for årets ulike arrangementer. Seksjonen har egne håndverkere som utfører restaurering og vedlikehold av antikvariske møbler og interiør. Håndverkstradisjoner og original materialbruk holdes i hevd ved de kongelige eiendommene.

Seksjonen har også ansvar for større ombyggings- og oppussingsarbeider, enten i egen regi eller i nært samarbeid med Statsbygg.

Arbeidet med å renovere Slottets gamle stallbygning er et viktig prosjekt som går over flere år. I 2020 ble det satt i gang rehabilitering av Ridehuset, som utgjør den største delen av Stallbygningen. Rehabiliteringen skal være ferdig i løpet av 2023.

SLOTTSGARTNERIET

Slottsgartneriets 13 medarbeidere har ansvaret for helårsdrift, skjøtsel og utvikling av parker og hageanlegg ved de kongelige eiendommene. Slottsgartneriet produserer vanligvis et stort antall planter i Slottets egne veksthus. Dette er i første rekke sommerblomster og stauder

til parkene, men også urter og grønnsaker til Slottets kjøkken og dekormateriale til gallamiddager og andre store anledninger.

Pleie av parkenes om lag 2 000 trær er en omfattende oppgave som ivaretas av slottsgartneriets arborist. Slottsgartneriet legger stor vekt på miljøvennlig drift av parkene og legger til rette for økt arts mangfold – blant annet ved å bevare gamle, store trær og legge plenarealer om til blomstereng.

I tillegg til slottsgartneriets faste stab, inngår to gartnerlæringer i seksjonen. To anleggsgartnerlæringer fikk sine fagbrev i 2021, og nye læringer skal rekrutteres i 2022. Slottsgartneriet tar også imot gartnerelver i arbeidspraksis – vår og høst. I sesongen fra april til september hadde slottsgartneriet 17 sesongtilsatte.

De siste årene har flere historiske elementer i Dronningparkens sydlige del blitt rekonstruert og restaurert. Det omfatter et stisystem og to prydbed fra siste del av 1800-tallet, samt et formalt prydanlegg fra 1920-tallet. Målet er å kunne vise fram ulike epoker av parkens historie. Tilsvarende ble det i 2021 iverksatt restaurering av det terrasserte parkanlegget ved Oscarshall.

Tilsvarende ble det i 2021 iverksatt restaurering av det terrasserte parkanlegget ved Oscarshall.

ORGANISERING

De kongelige eiendommer og parker er den nest største avdelingen ved Det kongelige hoff, med til sammen 26 årsverk fordelt på de to seksjonene.

Avdelingen ledes av slottsforvalter Per Arne Bjørnstad.

De kongelige eiendommer og parker forvalter store kulturhistoriske verdier i form av bygninger, interiører og parkanlegg ved de statlige kongelige eiendommer. Eiendommene skal behandles som fredet.

Det kongelige hushold

Det kongelige hushold er ansvarlig for den daglige driften av Slottet og Skaugum – og for driften av andre statlige og private kongelige eiendommer når Kongefamilien oppholder seg på disse. Avdelingen leverer tjenester innen renhold av hjem, kontor og representasjonsrom, tekstilbehandling, blomsterdekor, kjøkken, servering, kantinedrift, kammer-tjeneste og andre serviceoppgaver. Husholdet bistår også Kongefamilien ved reiser i inn- og utland, og avdelingen er ansvarlig for store arrangementer der Kongeparet eller Kronprinsparet er vertskap.

Det kongelige hushold bidrar til en sunn økonomi gjennom god arbeidsplanlegging, rasjonell råvarebruk, innkjøp og samhandling. Bidrag og støtte til Hoffets miljøsatsing er en naturlig del av hverdagen.

Koronapandemien har ført til omlegging av store deler av driften, og tiltak mot smittespredning ble ivaretatt gjennom hele 2021.

I tillegg til å gjennomføre flere offisielle arrangementer på

Slottet og Skaugum, sto husholdet sentralt i planlegging og gjennomføring av statsbesøket fra Nederland i november.

Med 53,7 årsverk fordelt på 55 personer er husholdet den største avdelingen ved Det kongelige hoff. Avdelingen får bistand fra tilkallingshjelp og Hoffets øvrige medarbeidere ved større arrangementer. Det kongelige hushold består av fem seksjoner som primært har medarbeidere utdannet innen yrkesfag. Seksjonene tar hånd om Kongefamiliens representasjon og andre offisielle og private gjøremål når de måtte trenge det. Husholdet bistår også Prinsesse Märtha Louise og Prinsesse Astrid, fru Ferner i forbindelse med deres offisielle virke.

KJØKKENSEKSJONEN

Kjøkkenseksjonen har åtte medarbeidere og ansvar for matlaging tilknyttet Kongeparet og Kronprinsparets virksomhet offisielt og privat. Seksjonen drifter Hoffets kantine og forbereder møteromservering. Vi framhever norsk mattradisjon og bruker blant annet grønnsaker fra kjøkkenhagen på Bygdø kongsgård og urter fra slottsgartneriet. Matproduksjonen skal kjennetegnes av kvalitet, sunnhet, innovasjon og tradisjon. Kjøkkenet hadde også en lærling som tok sitt fagbrev i 2021.

HOVMESTERSEKSJONEN

Hovmesterseksjonen har ti medarbeidere. Seksjonen har ansvar for servering ved mottakelser, audienser, lunsjer og middager på Slottet og de andre kongelige eiendommene – og ved reiser med Kongeskipet Norge. I tillegg til en rekke servicefunksjoner har hovmesterseksjonen ansvar for Hans Majestet Kongens kammertjeneste. Seksjonens medarbeidere bistår Kronprinsparets stab ved arrangementer på Skaugum og er ansvarlig for Slottets sølvkammer.

HUSØKONOMSEKSJONEN

Husøkonomseksjonen har 18 medarbeidere. Seksjonen står for alt daglig, periodisk og antikvarisk renhold. Blom-

sterdekor for kongelige eiendommer planlegges og produseres av seksjonens blomsterdekoratører. Seksjonen drifter også Hoffets systue og vaskeri. Husassistentene bidrar til istandsetting og gjennomføring av små og store arrangementer – alt fra enkle møter og daglig renhold til gallamiddager, private merkedager og statsbesøk. Medarbeidere i seksjonen som ikke har fagbrev, får tilbud om å ta dette.

KONGEPARETS PRIVATE STAB

Kongeparets private stab har syv medarbeidere og bistår med tilrettelegging av private og offisielle behov og gjøremål. Det inkluderer ivaretagelse av de private eiendommene og programkoordinering, samt kammertjeneste, søm og garderobeansvar.

Seksjonen leverer også sekretærtjenester til Kongeparet.

KRONPRINSPARETS PRIVATE STAB

Kronprinsparets private stab består av tolv medarbeidere knyttet til hovedhuset på Skaugum. De bistår med tilrettelegging av både private og offisielle arrangementer og gjøremål. Staben er ansvarlig for den daglige driften av Skaugum og Kronprinsparets hytter. I tillegg bistår seksjonens medarbeidere med de fleste servicerelaterte gjøremål Kronprinsfamilien måtte ha behov for. Seksjonens driftsteknikere bistår med vedlikehold.

Avdelingen ledes av sjef det kongelige hushold Lars Christian Krog.

Hoffets stab

Hoffets stab har 15,5 årsverk fordelt på 16 medarbeidere som arbeider for at Det kongelige hoff skal være en effektiv organisasjon og best mulig egnet til å støtte Kongefamilien i deres livsgjerning. Staben består av fagområdene økonomi, HR, IKT og arkiv. Avdelingens viktigste oppgave er å ivareta Hoffets styringssystemer og sikre at Hoffet overholder lover, regler og retningslinjer. Hoffets stab yter servicefunksjoner overfor de øvrige avdelingene og er en konstruktiv støttespiller for lederne ved Hoffet. Det arbeides kontinuerlig med å utvikle organisasjonen i tråd med endringer i lovverk, forventninger og behov. I 2021 har digitaliseringsprosjektet stått sentralt i avdelingens aktiviteter. Hoffets miljøarbeid ledes fra Hoffets stab.

ØKONOMISTABEN

Økonomistaben har fem og et halvt årsverk fordelt på seks medarbeidere. Den er ansvarlig for utvikling og vedlikehold av Det kongelige hoffs økonomiforvaltning og følger opp økonomiarbeidet i organisasjonen. Staben har dialog med Kommunal- og distriktsdepartementet i budsjett- og økonomisaker. Økonomistaben utarbeider Hoffets årsberetning og lager i tillegg månedlige og kvartalsvise

rapporter til interne styringsformål. Fakturamottak, regnskapsføring, lønnsutbetaling, innkjøp og forsikringsavtaler er økonomistabens ansvar. Det blir ført og utarbeidet ti ulike regnskaper årlig. Alle revideres av ekstern revisor.

HR-SEKSJONEN

HR-seksjonen har fire medarbeidere. Seksjonen støtter lederne ved Hoffet og bistår i bemaningsplanlegging, rekrutteringsprosesser og oppfølging av medarbeidere. HR leder og koordinerer endringer og utvikling av organisasjonen. Seksjonen bistår i HMS-saker, er representert i AMU og samarbeider med vernetjenesten. De tre fagforeningene som er representert ved Hoffet – Akademikerne, Norsk Tjenestemannslag og Slottspersonalets forening (tilsluttet STAFO) – er seksjonens samarbeidspartnere i lønnsforhandlinger og løpende saker.

IKT-SEKSJONEN

IKT-seksjonen har tre medarbeidere og har ansvar for teknisk utstyr og kommunikasjonsløsninger på Slottet og de øvrige kongelige eiendommene. Dette ansvaret forvaltes i samarbeid med flere eksterne samarbeidspartnere.

Avdelingens viktigste oppgave er å ivareta Hoffets styringssystemer og sikre at Hoffet overholder lover, regler og retningslinjer.

IKT-seksjonen leverer trygg forvaltning av Hoffets IKT-løsninger og brukerstøtte for å gi de ansatte en enkel og effektiv arbeidshverdag.

ARKIVET

Arkivet består av tre medarbeidere som forvalter Kongehusets arkiver og dokumenterer Kongehusets og Hoffets virksomhet. Registrering og oppbevaring av arkivmateriale er viktige oppgaver. Arkivet yter service til både interne

og eksterne, deriblant historikere, forfattere og privatpersoner. Arkivet har ansvaret for registrering av gaver til Kongefamilien og utarbeider oversikter som blir offentliggjort på kongehuset.no.

Enheten ledes av sjef Hoffets stab Tone Rinden Rygh.

Kommunikasjons- staben

Kommunikasjonsstaben har ansvaret for ekstern og intern kommunikasjon på vegne av Kongehuset og Hoffet. Dette inkluderer kontakt med media og tilrettelegging for pressen, bidrag til bøker, TV-serier og -programmer, filmer og dokumentarer, offisiell fotografering og all kommunikasjon i Kongehusets egne kanaler.

MEDIEKONTAKT

Staben bistår Kongefamilien i deres kontakt med media, både i deres offisielle virke og i skjermingen av deres privatliv. Når De kongelige har offisielle oppdrag, er det viktig å legge til rette for gode møter med folk på stedet. Kommunikasjonsstaben legger til rette for pressens dekning i samarbeid med lokale arrangører, Statsforvalteren og kommunen i forkant av besøket. Ved oppdrag i utlandet er Utenriksdepartementet og Norges ambassader våre samarbeidspartnere.

Kommunikasjonsstaben mottar årlig flere tusen henvendelser. Vårt mål er å svare raskt, korrekt og utfyllende på de henvendelsene vi får, samt å bidra med god tilrettelegging ved intervjuer og fotograferinger.

EGNE KANALER

Kommunikasjonsstaben har ansvaret for innhold og presentasjon i Kongehusets egne kanaler. Nettstedet kongehuset.no er ryggraden i vår formidling. Her finner man det offisielle programmet for Kongehusets medlemmer, taler, nyhetssaker om Kongefamiliens virke, fakta om Kongefamiliens medlemmer og informasjon om kongelige eiendommer. Nettstedet rommer også relevant informasjon om Hoffet, historisk materiale, fotoalbum, videoer og informasjon om kulturtilbudene. Vi har også nettsider på engelsk og samisk, samt egne sider for barn. Kongehusets nettsider ble besøkt 2 334 199 ganger i 2021.

Kommunikasjonsstaben har også ansvaret for Det kongelige hoffs sosiale mediekkanaler. Kongehusets Instagram-konto har vokst til å bli den viktigste av de sosiale mediekkanalene våre. Vi når gjennomsnittlig

225 000 per post på Instagram, selv om Kongehusets Facebook-side fortsatt har noen tusen flere følgere. Kongehuset har også en egen YouTube-kanal der vi blant annet publiserer egenproduserte filmer, offisielle taler og historisk materiale.

Kongehusets Instagram-
konto har vokst til å bli
den viktigste av de sosiale
mediekkanalene våre. Vi når
gjennomsnittlig 225 000
per post på Instagram.

All vekst og utvikling i sosiale kanaler skjer organisk, uten noen form for betalt promotering.

Kommunikasjonsstaben drifter også Instagram-kontoen og Facebook-sidene til De kongelige samlinger i samarbeid med deres stab. Disse kontoene viser smakebiter fra Kongehusets rikholdige samlinger av fotografier, kunst og gjenstander, samt informasjon om aktuelle utstillinger og kulturarrangementer i Dronning Sonja KunstStall, på Oscarshall og på Slottet. Vi drifter også flere mindre Facebook-sider: Dronning Sonja KunstStall, Slottsparken, Oscarshall og Prinsesse Märtha Louises Fond. Kanalen tilknyttet Queen Sonja Print Award ble overtatt av stiftelsen selv fra 14. januar 2021.

Kommunikasjonsstaben har ansvaret for utarbeidelsen

av Det kongelige hoffs årsrapport. Målet med årsrapporten er at alle skal kunne finne relevant og viktig informasjon om Kongehuset og Det kongelige hoff i dette årlige dokumentet. Kongehuset.no supplerer med utfyllende og utdypende informasjon.

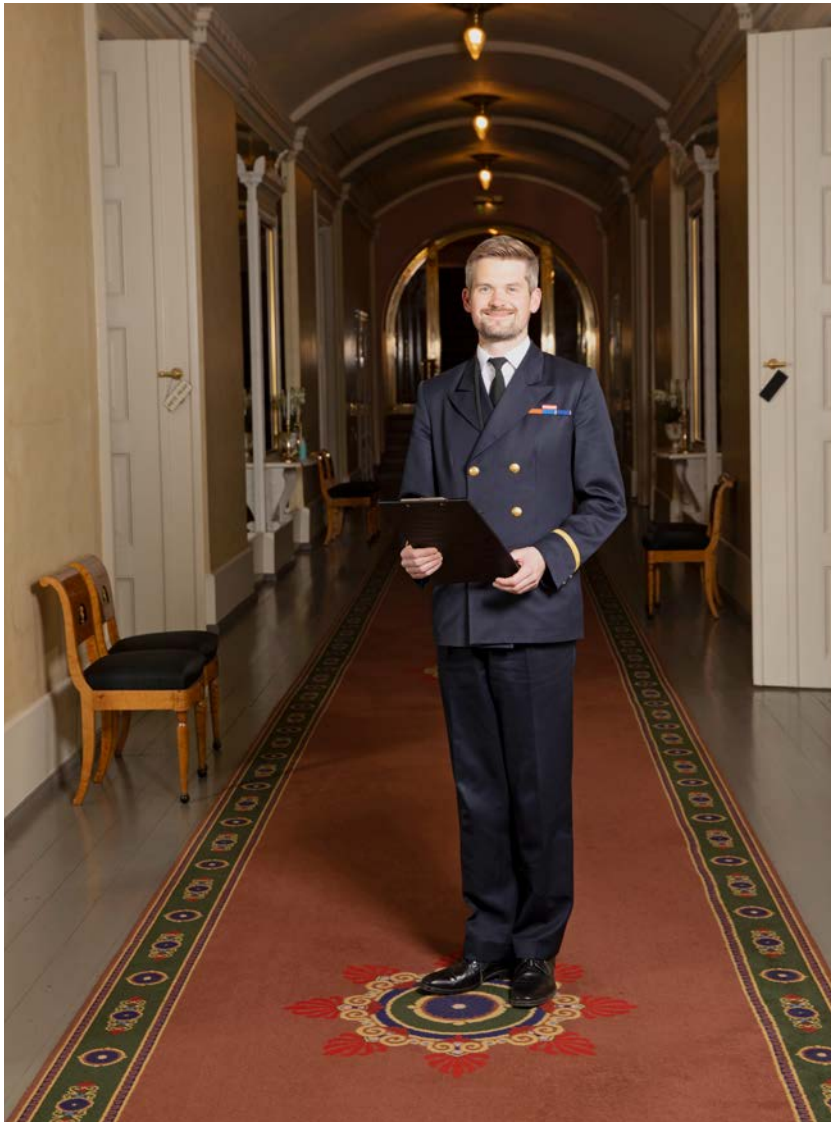
ORGANISERING

Kommunikasjonsstaben består av fem stillinger med kompetanse innen journalistikk, kommunikasjon, film, foto, sosiale medier og web. Den femte medarbeideren ble ansatt før årsskiftet og tiltreer i starten av 2022. Arbeidet med Hoffets internkommunikasjon deles mellom kommunikasjonsstaben og HR.

Staben ledes av kommunikasjonssjef Guri Ofstad Varpe.

Sikkerhetsavdelingen

Sikkerhetsavdelingen har ansvaret for det forebyggende beredskaps- og sikkerhetsarbeidet ved Det kongelige hoff. Avdelingen skal ivareta sikkerheten til besøkende og Hoffets medarbeidere, mens sikkerheten til Kongefamilien ivaretas av Den kongelige politieskorte.

Sikkerhetsavdelingen har også ansvar for at det etableres riktig sikkerhet knyttet til bygninger på statlige og private kongelige eiendommer. Dette arbeidet vurderes ut fra bruken av eiendommene, symbolverdien og den historiske viktigheten eiendommene har. Arbeidet utføres derfor i tett samarbeid med de kongelige eiendommer og parker.

Avdelingen har 16 medarbeidere og består av seksjon for vakt og resepsjon, biltjenesten og medarbeidere som til daglig har ansvar for det forebyggende sikkerhetsarbeidet ved Det kongelige hoff. Dette forebyggende sikkerhetsarbeidet innebærer blant annet produksjon av adgangskort, sikkerhets- og autorisasjonssamtaler og drift av tekniske sikkerhetssystemer. Oppgavene ivaretas av fire medarbeidere som rapporterer direkte til avdelingsleder.

SEKSJON FOR VAKT OG RESEPSJON

Seksjon for vakt og resepsjon består av åtte heltidsmedarbeidere samt tilkallingshjelp som bistår ved eksempelvis ferieavvikling. Vaktentralen og resepsjonen er døgnbemannet. Seksjonen har ansvaret for å ta imot gjester og utføre adgangskontroll ved besøk til Slottet. I det daglige har de også ansvaret for å koordinere ordonnansene fra Forsvaret. Ordonnansene utfører intern og ekstern budtjeneste og bistår med transportoppdrag. Dette innebærer også å bistå Prinsesse Astrid, fru Ferner med hennes behov for transport.

BILTJENESTEN

Biltjenestens fire medarbeidere har ansvaret for sjåfør-tjeneste for De kongelige samt anskaffelser og vedlikehold av Slottets kjøretøy. Enheten har også ansvaret for bilparken på Skaugum. Den disponeres av Kronprinsfamilien og medarbeidere i tjeneste. Bilparken disponeres av Kongefamilien offisielt og privat. Seksjonen samarbeider tett med Den kongelige politieskorte.

SIKKERHETSPROSJEKTET

Avdelingen har ansvaret for det store sikkerhetsprosjektet ved Det kongelige hoff – et prosjekt som går over flere år og innebærer en stor forbedring av sikkerheten ved Slottet og de andre kongelige eiendommene.

Prosjektet har tre deler:

- Det er bygget en ny alarmsentral, og resepsjonen ble rustet opp (2020).
- Perimetersikring rundt Slottsparken og andre kongelige eiendommer. Enkelte partier ble ferdigstilt i 2020 og mye i 2021. Arbeidene avsluttes i 2022.
- Statsbygg har, på oppdrag fra Det kongelige hoff, prosjektert et nytt logistikkbygg i Stallgården. Bygget vil inneholde et nytt post- og varemottak, avfallshåndtering og andre viktige driftsfunksjoner for Hoffet. Byggearbeidene startet oktober 2018 og var planlagt ferdig juni 2020. Arbeidene ble forsinket, i første rekke på grunn av pandemien. Bygget vil bli ferdig og tas i bruk i løpet av 2022.

Se mer om sikkerhetsprosjektet på side 50.

Avdelingen ledes av sjef sikkerhet Lars Ivar Frøystad.

Avdelingen skal ivareta sikkerheten til besøkende og Hoffets medarbeidere, mens sikkerheten til Kongefamilien ivaretas av Den kongelige politieskorte.

H.M. Kongens adjutantstab

Hans Majestet Kongen og Hans Kongelige Høyhet Kronprinsen har tre adjutanter hver, én fra hver av forsvarsgrenene Hæren, Sjøforsvaret og Luftforsvaret. Adjutantene er én måned på vakt på Slottet og to måneder i sin faste tjenestestilling i Forsvaret eller en etat underlagt Forsvarsdepartementet. I løpet av måneden de er på vakt, planlegger og tilrettelegger de for Kongens og Kronprinsens program i samarbeid med Hoffet. I tillegg ledsager de Kongen og Kronprinsen på offisielle oppdrag, og ved privat program når dette er nødvendig. Unntaksvis ledsager adjutantene andre medlemmer av Kongefamilien.

Adjutantstaben består også av tre overadjutanter fra hver sin forsvarsgren. Overadjutantene har seremonielle oppgaver i forbindelse med Kongens offisielle program, for eksempel ved statsbesøk til Norge, høytidelige audienser og gallamiddager.

Adjutantene beordres i statsråd for en periode på tre år. Den 1. september hvert år skiftes det ut en overadjutant

for Kongen og en vakthavende adjutant for henholdsvis Kongen og Kronprinsen.

Sjef adjutantstab rapporterer til hoffsjefen og forsvarssjefen, leder adjutantstaben og inngår i hoffsjefens ledergruppe. Sjef adjutantstab har fast tjenestested på Slottet og er Hoffets prosjektleder ved statsbesøk og andre store arrangementer.

Det viktigste prosjektet i 2021 var koordinering og gjennomføring av statsbesøket fra Nederland. Sjefen for adjutantstaben er også Hoffets seremonimester.

Hans Majestet Kongens adjutantstab er ikke en organisatorisk del av Det kongelige hoff. Forsvaret dekker lønns- og reiseutgifter for alle i adjutantstaben.

Brigader Steffen Masserud er sjef for H.M. Kongens adjutantstab.

H. M. KONGEN

Kongehusets kulturformidling

Kongehuset ønsker å tilgjengeliggjøre statlige kongelige eiendommer og formidle den nasjonale kulturarven gjennom utstillinger, omvisninger og foredrag. I 2021 resulterte samarbeid mellom Nasjonalmuseet, Hennes Majestet Dronningen og de kongelige samlinger i utstillingen «Kunstaudiens».

FORMIDLINGSTILBUD

Det var i Dronning Sonja KunstStall vi kunne glede oss over samarbeidet med Nasjonalmuseet, der «Kunstaudiens» var åpen fra 26. mai til 12. september. Utstillingen viste høydepunkter fra Nasjonalmuseets samling av billedkunst, skulpturer og kunsthåndverk. «Kunstaudiens» ble åpnet av Dronningen, og 6 571 personer besøkte utstillingen. Syv omvisere var engasjert på Oscarshall og i Dronning Sonja KunstStall i 2021.

Lystslottet Oscarshall på Bygdøy var åpent for publikum deler av sommeren med omvisninger for mindre grupper i de største rommene. Det var 1 556 besøkende på omvisningene i løpet av de 42 dagene vi holdt åpent.

Publikum har fri adgang til parken omkring Oscarshall i lystslottets åpningstid, og i en periode med stort press på byens parker var det viktig å holde det populære hageanlegget åpent. Nær 19 000 benyttet seg av muligheten til å besøke parken ved Oscarshall denne sommeren, i tillegg til dem som også besøkte selve lystslottet.

Et åpent slott, med guidede omvisninger for 50 000 besøkende, er det vi ønsker å få til hver sommer. Men pandemien satte for andre år på rad en stopper for dette tilbudet.

ANNEN FORMIDLING

Vi arbeider for å gjøre Kongehusets kulturarv tilgjengelig også på digitale flater og ønsker å styrke de kongelige samlingers innhold og synlighet i sosiale medier. I tillegg skjer en stadig større del av billettsalget til Oscarshall og KunstStallen nå som forhåndssalg på nett, noe som gjør det enklere for publikum å planlegge sine besøk.

Utlån av gjenstander og kunstverk til museer er et annet ledd i arbeidet for å gjøre samlingene tilgjengelige for allmennheten. I 2021 lånte de kongelige samlinger ut kunstverk til Haugar Vestfold Kunstmuseum og UKS

(Unge Kunstneres Samfund) sin 100-årsjubileumsutstilling i Kunstneres Hus.

ORGANISERING

Kulturformidlingen ivaretas av de kongelige samlinger, som også har ansvaret for drift av museumsbutikkene.

Inntekter og utgifter knyttet til kulturformidlingen føres i et eget regnskap, adskilt fra Civillisten. Utgifter til utstillinger, lønn til omvisere og andre driftskostnader blir dekket gjennom salg av billetter og suvenirer – i tråd med prinsippene som tidligere har blitt vedtatt. Fagrådet for de kongelige samlinger er rådgivende organ.

Utstillingen «Kunstaudiens» var et samarbeid mellom Nasjonalmuseet, Hennes Majestet Dronningen og de kongelige samlinger.

Kronprinsparets

virksomhet

Deres Kongelige Høyheter Kronprinsen og Kronprinsessens offisielle virke omfatter besøk og reiser i hele Norge og i utlandet og dekker et bredt spekter av aktuelle temaer og interesseområder.

Kronprinsparets offisielle program gjenspeiler områder de har engasjert seg i gjennom flere år. I 2021 var det ti år siden terrorangrepene 22. juli 2011, og dette preget Kronprinsparets møter med mennesker gjennom hele året. Hjemme på Skaugum møtte de flere berørte til samtaler – ungdommer som var på Utøya og ansatte fra regjeringskvartalet, men også etterlatte, ansatte i nødetatene og frivillige hjelpere. På tiårsdagen etter terroren deltok Kronprinsparet på flere markeringer, inkludert minnesamlingen på Utøya, hvor også Prinsesse Ingrid Alexandra var til stede. I desember inviterte Kronprinsparet mange av de berørte til gjestebud på Skaugum, på samme måte som de gjorde i 2012.

I 2021 var det 20 år siden Kronprinsparet giftet seg. Det satte også sitt preg på året, særlig gjennom arbeidet med Kronprinsparets Fond som ble etablert i forbindelse med bryllupet. Flere av fondets prosjekter ble besøkt, og arbeidet med unge og psykisk helse og utenforskap ble løftet gjennom året.

Pandemi og reiserestriksjoner førte til noe mindre reiseaktivitet enn tidligere år, men Kronprinsen besøkte blant annet næringslivet i Rogaland og havmiljøet i Bergen, markerte redningstjenestens 50-årsjubileum i Bodø og la ned grunnstein for et nytt bygg til Studentersamfundet i Trondheim. Med Forsvaret deltok han på den nasjonale veteran-konferansen og besøkte Finnmark landforsvar i tre dager.

Årets fylkestur for Kronprinsparet gikk til Viken med besøk til kommunene Indre Østfold, Våler, Moss og Fredrikstad. Unge var en særlig viktig målgruppe, i tillegg til kultur. Kronprinsparet var også vertskap for innspilling og

utdeling av Spellemannsprisen hjemme i sin egen stue på Skaugum.

I løpet av året dro Kronprinsen både på et to dagers digitalt besøk til California med fokus på næringsliv, og et ukelengt besøk til New York og Washington D.C. sammen med tre statsråder. Tema for reisen var Norges presidentskap i Sikkerhetsrådet, næringsliv, kultur, Arktis, klima, forsvar og det bilaterale samarbeidet mellom Norge og USA.

STØTTEAPPARAT

Det kongelige hoff yter tjenester for Kronprinsparet og deres familie innenfor alle Hoffets ansvarsområder. Dette omfatter blant annet husholdtjenester, forvaltningsmessige og driftstekniske tjenester knyttet til Skaugum hovedhus, sjåførtjenester, gartnertjenester, prosjektledelse, regnskapsføring og juridisk rådgiving.

Ved Skaugum hovedhus, som er Kronprinsparets bosted, er det tilknyttet tolv årsverk fra Hoffet. Disse omfatter yrkesgrupper som kammertjeneste, kokk, driftstekniker, renholder, huskoordinator og aktivitetskoordinator.

EIENDOMSFORHOLD

Helt siden Kongefamilien ervervet Skaugum i Asker på 1920-tallet, er det blitt brukt som Kronprinsparets residens. Kronprins Olav og Kronprinsesse Märtha var de første som bodde der. Skaugum er en privat bolig, men brukes også til representasjon i offisielle sammenhenger og er arbeidsplass for staben på Skaugum.

Som kompensasjon for at staten ikke stiller bolig til disposisjon for Kronprinsparet, er det lagt inn midler i apanasjebevilgningen til drift, vedlikehold og utvikling av hovedhuset på Skaugum. Hovedhuset består, foruten selve bygningen, av garasje med tilhørende leiligheter, parken rundt bygget og naturlig tilhørende veinett og parkeringsplasser for aktiviteten i tilknytning til hovedhuset.

Eiendommen omfatter også Skaugum gård, som er Kronprinsens enkeltpersonforetak for all drift knyttet til gårds-eiendommen. Inntektene til Skaugum gård består i hovedsak av leieinntekter. Inntektene kommer fra utleie av tolv boenheter, lager og jordbruks- og beiteareal. For å skille mellom administrasjon av aktivitetene i Skaugum gård og Hoffets arbeid knyttet til Skaugum hovedhus, ivaretar en ekstern aktør all forvaltning av utleieforholdene knyttet til alle boenhetene på Skaugum gård. For andre nødvendige forvaltningsoppgaver som utføres, belastes 20 prosent av lønnskostnadene til en ansatt ved Kronprinsparets private stab enkeltpersonforetaket. Dersom Det kongelige hoff utfører andre tjenester for Skaugum gård, faktureres også dette enkeltpersonforetaket.

Kronprinsparet eier og disponerer også eiendommer som brukes til ferie og rekreasjon. Disse eiendommene omfatter en hytte i Uvdal, som er eid og benyttes av Kronprinsparet. Kronprinsparet eier også Flatholmen ved Risør. Denne hytta leies ut som fritidseiendom. På Dvergsøya i Kristiansand leier Kronprinsparet en hytte av kommunen som benyttes til ferie og rekreasjon. Kronprinsparet eier også halve fritidseiendommen til Marit Tjessem, og det er Marit Tjessem som disponerer den.

ANDRE SÆRSKILTE FORHOLD

Ut fra en sikkerhetsmessig vurdering har Politiet besluttet at Kronprinsparet bor på sperret adresse. Som en konsekvens av dette er opplysninger om Kronprinsparets eieomsforhold ikke søkbare i offentlige registre. Det er likevel ønskelig å utvise åpenhet om disse forholdene så langt det er mulig.

Det er inngått en egen leieavtale mellom Politiet og Kronprinsen på to private eiendommer.

Kronprinsen og Kronprinsessen samlet ungdommer fra prosjekter støttet av Kronprinsparets Fond til lunsj på Skaugum.

I juni dro Kronprinsparet på padletur med fire ungdommer fra Oslo Kajakklubb.

Kongelig dagbok 2021

I løpet av et år deltar De kongelige på et stort antall små og store offisielle arrangementer. Noen oppgaver er konstitusjonelle. Det gjelder for eksempel Stortingets åpning, statsråd og mottakelsen av nye ambassadører i høytidelig audiens. Hans Majestet Kongen gjennomfører også faste audienser med statsministeren, utenriksministeren og lederne i Forsvaret.

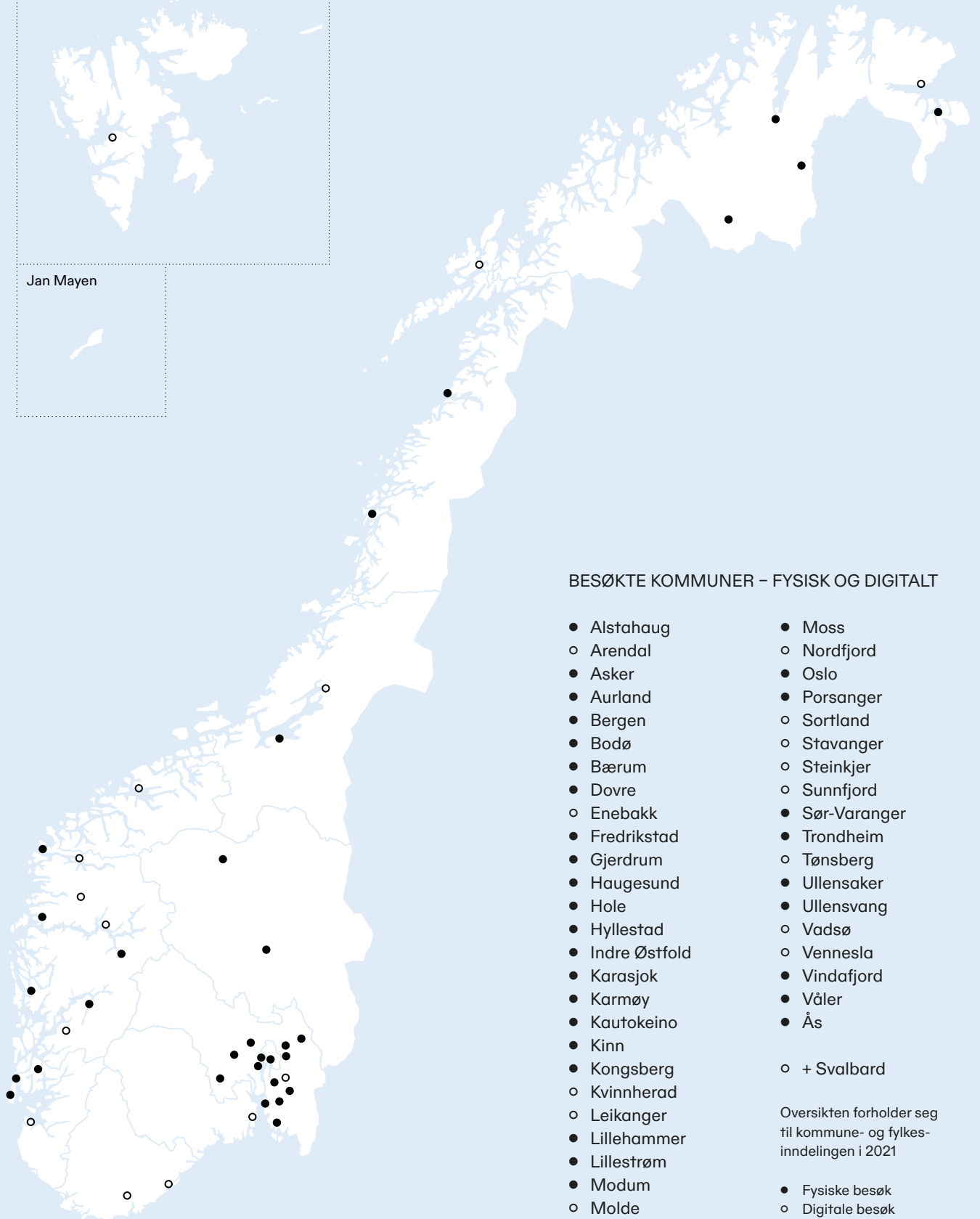
Det er stor bredde i aktivitetene. De kongelige åpner utstillinger og konferanser, besøker bedrifter, organisasjoner og skoler. De er til stede ved jubileumsmarkeringer og minnestunder. Noen arrangementer er en dagsreise unna – andre finner sted rett ved Slottet. Noen besøk er kortvarige, mens statsbesøk og fylkesturer går over flere dager med tett program fra morgen til kveld. Kongefamilien følger opp sine beskytterskap og gjennomfører et stort antall møter. Menneskemøtene er mange – både ute på reise og i form av audienser på Det kongelige slott. Til sammen teller De kongeliges program om lag 700 poster i løpet av et vanlig år.

I 2020 ble programmet sterkt preget av koronapandemien. Heller ikke 2021 ble et vanlig år. Kongefamilien fortsatte å erstatte de mange reisene og møtene med mennesker som normalt fyller programmet, med digitale møter og besøk. Fysiske besøk ble prioritert når smitteverntiltakene tillot det. Til sammen utførte medlemmene av Kongefamilien 635 oppdrag i 2021.

Alle møter og audienser framkommer ikke på de neste sidene, men oversiktene gir et godt innblikk i omfanget og bredden i De kongeliges virke i 2021.

I LØPET AV 2021 HAR KONGEFAMILIEN

- besøkt åtte fylker (pluss ytterligere tre digitalt)
- besøkt 31 kommuner (pluss ytterligere 13 og Svalbard digitalt)
- besøkt USA (pluss ytterligere to land digitalt)
- sendt digitale hilsener til 16 arrangementer og organisasjoner
- vært vertskap for 1 032 gjester

BESØKTE KOMMUNER – FYSISK OG DIGITALT

- Alstahaug
- Arendal
- Asker
- Aurland
- Bergen
- Bodø
- Bærum
- Dovre
- Enebakk
- Fredrikstad
- Gjerdrum
- Haugesund
- Hole
- Hyllestad
- Indre Østfold
- Karasjøk
- Karmøy
- Kautokeino
- Kinn
- Kongsberg
- Kvinnherad
- Leikanger
- Lillehammer
- Lillestrøm
- Modum
- Molde
- Moss
- Nordfjord
- Oslo
- Porsanger
- Sortland
- Stavanger
- Steinkjer
- Sunnfjord
- Sør-Varanger
- Trondheim
- Tønsberg
- Ullensaker
- Ullensvang
- Vadsø
- Vennesla
- Vindafjord
- Våler
- Ås
- + Svalbard

Oversikten forholder seg til kommune- og fylkesinndelingen i 2021

- Fysiske besøk
- Digitale besøk

Kong Harald tenner lys i Gjerdrum kirke. Kongeparet og Kronprins Haakon besøkte kommunen etter det katastrofale kvikkleireskredet som rammet like ved Ask sentrum.

JANUAR

3. Besøk til skredområdet i Gjerdrum kommune, HMK HMD KPH
6. Digitalt møte med Sikkerhetsrådsteamet i Utenriksdepartementet, KPH
7. Digital tilstedeværelse under NHOs årskonferanse, KPH
8. Statsråd, HMK KPH
9. Digital utdeling av prisen Årets ildsjel under Idrettsgallaen, HMK
13. Digitalt møte med forskerne bak dataverktøyet DHIS2 ved Universitetet i Oslo, KPH KPM
15. Statsråd, HMK KPH
19. Digital hilsen til åpningen av Sjømatdagene 2021, KPH
20. Besøk til Sporveien i Oslo, KPH
22. Statsråd, HMK KPH
- 25.-29. Digital deltakelse ved *World Economic Forum*, KPH
27. Digitalt møte med LHL-sykehuset, KPH KPM
29. Statsråd, KPR

HMK	Hans Majestet Kongen
HMD	Hennes Majestet Dronningen
KPR	Hans Kongelige Høyhet Kronprinsregenten
KPH	Hans Kongelige Høyhet Kronprinsen
KPM	Hennes Kongelige Høyhet Kronprinsessen
PIA	Hennes Kongelige Høyhet Prinsesse Ingrid Alexandra
PSM	Prins Sverre Magnus
PML	Prinsesse Märtha Louise
PA	Prinsesse Astrid, fru Ferner

Kronprins Haakon gjennomførte en rekke digitale møter i februar, blant annet med fire unge med lærevansker.

FEBRUAR

1. Digital sjøreise med sjøfolk, representanter for deres organisasjoner og rederinæringen, KPR
4. Digitalt styremøte i Kronprinsparets Fond, KPR KPM
5. Statsråd, KPR
6. Digital hilsen i anledning Norges Bondelags 125-årsjubileum, KPR
6. Digital hilsen i anledning Samefolkets dag, KPR
11. Digitalt møte med Bydelsfedre Norge, KPR
12. Statsråd, KPR
16. Styremøte i *Queen Sonja Print Award*, HMD
17. Digitalt møte med Dysleksi Ungdom, KPR
18. Høytidelig audiens for Saudi-Arabias nye ambassadør, KPR
18. Høytidelig audiens for Sveriges nye ambassadør, KPR
19. Statsråd, KPR
26. Digital hilsen i anledning Norske Kvinners Sanitetsforenings 125-årsjubileum, KPM

Dronning Sonja åpnet Kråkestien i Hardanger 5. juni 2021.

Kronprinsregenten og Kronprinsessen åpnet Røde Kors' påskeberedskap i mars.

MARS

2.	Digital åpning av Kommunalpolitisk toppmøtes andre del, KPR	18.	Digital åpning av Anna Ancher-utstilling på Lillehammer Kunstmuseum, HMD
3.	Digital åpning av Nasjonal likestillingskonferanse, KPR	19.	Statsråd, KPR
5.	Statsråd, KPR	22.	Deltakelse ved Erling Lorentzens gravferd, Asker kirke, HMK HMD KPH KPM PML PA
12.	Statsråd, KPR	25.	Åpning av Røde Kors' påskeberedskap, Asker, KPR KPM
15.	Møte i Kronprinsesse Märthas Minnefond, PA	26.	Statsråd, KPR
18.	Digital hilsen til Nasjonal pilegrimskonferanse, KPM		
18.	Digital deltakelse på Norges Rederiforbunds årskonferanse og utdeling av Heyerdahlprisen, KPR		

APRIL

8. Styremøte i Kronprinsparets Fond, KPR
9. Statsråd, KPR
16. Digital hilsen til journalistene på årets SKUP-konferanse, KPH
16. Statsråd, HMK KPH
16. Overrekkelse av Spellemannsprisen i kategorien Samtid, KPH KPM
23. Digital hilsen til Norges Naturvernforbunds landsmøte, HMK
23. Digital hilsen til konkurransen «Unge forskere», KPH
23. Statsråd, HMK KPH
26. Digital samtale med Kronprinsesseparet i Sverige og Kronprinsparet i Danmark, KPH KPM
- 27.-28. Digitalt besøk til California, KPH
27. Digital hilsen til lanseringen av prosjektet «Utenforfloken», KPH
28. Digital hilsen til åpningen av Ruskonferansen, KPH
28. Møte med representanter for Støttegruppen etter 22. juli, KPH KPM
29. Audiens for Dronning Sonja Internasjonale Musikkonkurranse, HMD
30. Statsråd, HMK KPH

Kronprins Haakon gjennomførte et to dagers digitalt besøk til California. Sammen med utenriksminister Ine Eriksen Søreide møtte han blant annet Nancy Pelosi, *speaker* i Representantenes hus.

Kongeparet går i land i Flåm under sitt besøk til vestlandskommunene Aurland, Hyllestad og Kinn.

Kronprinsparet er til stede på Redningsselskapets lansering av «Båtsommeren 2021».

MAI

4. Besøk til Aurora Verksted, Bærum, KPM 5. Digital hilsen i anledning Den internasjonale jordmordagen, KPM 5. Styremøte i <i>Queen Sonja Print Award</i>, HMD 6. Høytidelig audiens for Ungarns nye ambassadør, HMK 6. Embarkering av KS Norge, HMK KPH 7. Statsråd, HMK KPH 7. Digital lansering av utstillingen «Kunstudien» i Dronning Sonja KunstStall, HMD 8. Markering av frigjørings- og veterandagen på Akershus festning, KPH 10. Digital hilsen til the <i>12th National Maritime Conference</i>, Rostock, KPH 11. Statsråd, HMK KPH	17. Markering av 17. mai i Asker, KPH KPM PIA PSM 17. Markering av 17. mai i Oslo, HMK HMD KPH KPM PIA PSM PML 19. Møte med medlemmer av AUF for en samtale om 22. juli 2011, KPH KPM 21. Statsråd, HMK KPH 26. Digital åpning av «<i>Lillehammer Digital Rights</i>» ved Litteraturfestivalen i Lillehammer, KPM 27. Møte med overlevende fra terrorangrepet på Utøya 22. juli 2011, KPH KPM 28. Digital hilsen i anledning Nasjonalt Havbruksjubileum, KPH 28. Statsråd, HMK KPH 31. Digital hilsen til åpningen av Bølgen Bærekraftssenter i Kristiansand, KPM

JUNI

1. Møte med representanter for nødetatene for en samtale om 22. juli 2011, KPH KPM 1. Kajakkstur med Norsk Friluftsliv og Oslo Kajakklubb, KPH KPM 3. Markering av 250-årsdagen for Hans Nielsen Hauges fødsel, Fredrikstad, KPH KPM 3. Besøk til Håpets katedral, Fredrikstad, KPH KPM 3. Møte med overlevende fra terrorangrepene 22. juli 2011, HMK HMD 4. Statsråd, HMK KPH 5. Digital hilsen til Norges Handikapforbunds 90-årsjubileum, PA 5. Digital hilsen til åpningen av Håpets katedral i Fredrikstad, KPM 5. Åpning av Kråkestien, Ullensvang, HMD 8. Digital deltakelse på UNDPs <i>Ocean Innovation Challenge</i>, KPH 8. Årsmøte i <i>Queen Sonja Print Award</i>, HMD 9. Møte med berørte fra terrorangrepet i Regjeringskvartalet 22. juli 2011, Skaugum, KPH KPM	10. Høytidelig audiens for Brasils nye ambassadør, HMK 10. Høytidelig audiens for Chiles nye ambassadør, HMK 10. Styremøte Kronprinsparets Fond, KPH 10. Digitalt møte med Statsforvalterne og Sysselemannen på Svalbard, HMK HMD 11. Statsråd, HMK KPH 14. Årsmøte i Prinsesse Märtha Louises Fond, PML 15. Lansering av Båtsommeren med Redningsselskapet, Oslo, KPH KPM 15.-17. Besøk til vestlandskommunene Aurland, Hyllestad og Kinn, HMK HMD 18. Statsråd, HMK KPH 21. Digital deltakelse på den nasjonale veterankonferansen, KPH 23. Statsråd, HMK KPH 26. Digital hilsen til Landsmøtet for Foreningen for Muskelsyke, PML

JULI

- 3. *Grundig Hankø Race Week*, Fredrikstad, PA
- 22. Minnemarkeringer i anledning tiårsdagen for 22. juli 2011, Oslo og Hole, HMK HMD KPH KPM PIA PSM

AUGUST

13.	Statsråd, HMK KPH	23.	Debarkering av KS Norge, HMK HMD
16.	Offisiell åpning av Ruseløkkaskole, Oslo, HMD	24.	H.M. Kongens serieeilaser, HMK
18.	Besøk til bydelen Stovner i Oslo, KPH	25.	H.M. Kongens serieeilaser, HMK
19.	Regjeringens lunsj i anledning 75-årsmarkeringen for frigjøringen i 1945, Oslo, HMK KPH PA	26.	Statsråd, HMK KPH
20.	Opplysningsvesenets fonds 200-årsjubileum, Oslo, HMD	26.	H.M. Kongens serieeilaser, HMK
20.	Konsert i regi av Dronning Sonja Internasjonale Musikkonkurranse, Oslo, HMD	27.	Avduking av Nasjonalt veteranmonument, Oslo, HMK KPH

SEPTEMBER

1.	Besøk til Arkivverket, Oslo, KPH	17.	Statsråd, HMK
1.	Åpning av Veterinærbygningen på Campus Ås, HMD	20.	Redningstjenestens 50-årsjubileum, Hovedredningsentralen i Bodø, KPH
2.	Høytidelig audiens for Republikken Koreas nye ambassadør, HMK	20.	Ekstraordinært Statsråd, HMK
2.	Høytidelig audiens for Romanias nye ambassadør, HMK	20.	Møte i Prinsesse Märtha Louises Fond, PML
2.	Høytidelig audiens for Serbias nye ambassadør, HMK	20.	Lunsj for Prinsesse Märtha Louises Fond, HMK HMD PML
2.	Høytidelig audiens for Nederlands nye ambassadør, HMK	23.	Høytidelig audiens for Danmarks nye ambassadør, HMK
3.	Statsråd, HMK KPH	23.	Høytidelig audiens for Latvias nye ambassadør, HMK
6.-8.	Besøk til Finnmark Landforsvar, KPH	23.	Høytidelig audiens for Jordans nye ambassadør, HMK
6.	Besøk til Vålerenga Fotball, Oslo, HMK	23.	Jubileumlunsj med Kronprinsparets Fond, Skaugum, KPH KPM
7.	Lunsj for diplomater, HMK	24.	Statsråd, HMK KPH
7.	Årsmøte i Det Norske Videnskaps-Akademi, Oslo, HMK	24.	Styremøte i Kronprinsparets Fond, KPH
8.	Digital hilsen til åpningen av Gutta Campus, KPH	27.	Åpningen av <i>Oslo Innovation Week 2021</i> , KPH
9.	Utdelingen av Anders Jahres Kulturpris for 2020 og 2021, Oslo, HMD	28.-30.	Fylkestur til Viken, KPH KPM
14.	Havkonferansen <i>The Ocean</i> , Bergen, KPH	30.	Audiens for juryen i Dronning Sonjas skolepris, HMD
17.	Dovrebanens 100-årsjubileum, Hjerkin, KPH		

Kong Harald, Kronprins Haakon og Prinsesse Astrid, fru Ferner deltok på regjeringens frigjøringslunsj for krigsveteraner og tidsvitner.

Kronprinsparet ble med på strandrydding i Gansrødbukta (Øra naturreservat) under sin fylkestur til Viken i september.

Kong Harald og Dronning Sonja åpnet det nye Munchmuseet i Bjørvika 22. oktober.

OKTOBER

1. Statsråd, HMK KPH 1. Mottakelse i anledning Landslaget for lokalhistories 100-årsjubileum, Oslo, HMK 4. Oslo Militære Samfund, HMK 6. VM i bryting 2021, Oslo, HMK 8. Statsråd, HMK 9. VM i bryting 2021, Oslo, HMK 11. Stortingets høytidelige åpning, HMK HMD KPH 11. Lunsj i anledning Stortingets åpning, HMK HMD KPH 11. Landskamp i herrefotball: Norge-Montenegro, KPH KPM 12. Statsråd, HMK KPH 13. Digital hilsen til Flyktningshjelpens 75-årsjubileum, KPH 13. Besøk til Ung Invest, Modum, KPH KPM 13. Premiere på filmen «Aksel», Colosseum kino, KPH KPM PSM 14. Statsråd, HMK KPH 14. Statsråd, HMK KPH 15. Høytidelig audiens for Pakistans nye ambassadør, HMK 15. Høytidelig audiens for Iraks nye ambassadør, HMK 15. Høytidelig audiens for Maldivenes nye ambassadør, HMK 15. Høytidelig audiens for Laos' nye ambassadør, HMK	17. Minnegudstjeneste i Kongsberg kirke og kirkekaffe, KPH KPM 18. Utdelingen av Kong Olav Vs kreftforskningspris, Oslo, HMK 19. Overrekkelse av Lappekodisillen til Samisk arkiv, Kautokeino, HMK 20. Åpning av det 9. Sameting, Karasjok, HMK KPH 21. Frokostmøte om teknologi og samarbeid, Stiftsgården, KPH 21. Besøk til kulturfestivalen UKA og grunnsteinsnedleggelse for nye Studentersamfundet i Trondheim, KPH 21. Avskjedsmiddag for regjeringen Solberg, HMK HMD KPH KPM 22. Statsråd, HMK KPH 22. Åpning av nye MUNCH, Oslo, HMK HMD KPH KPM 25.-26. SIKT 2021, Bodø, KPH 25. Markering av Universitetet i Bergens 75-årsjubileum, HMK 28. Digital hilsen i anledning Landslaget for mat og helse i skolens 100-årsjubileum, KPH 28. Middag for stortingsrepresentantene, HMK HMD KPH KPM PA 29. Statsråd, HMK KPH 29. Markering av 50-årsjubileet for den pakistanske innvandringen til Oslo, HMK 31. NM-finale i fotball for kvinner, Ullevaal Stadion, HMK

NOVEMBER

2.	Middag for utøverne fra OL og Paralympics i Tokyo, HMK HMD KPH KPM PML	18.	Høytidelig audiens for Cubas nye ambassadør, HMK
3.	Bedriftsbesøk til Rogaland, KPH	18.	Høytidelig audiens for Kirgisistans nye ambassadør, HMK
4.	Arbeidsmøte med representanter for FNs utviklingsprogram (UNDP), <i>Oslo Governance Center</i> og Utenriksdepartementet, KPH	18.	Høytidelig audiens for Maltas nye ambassadør, HMK
4.	Høytidelig audiens for EUs nye ambassadør, HMK	18.	Samling med SIKT Alumni, Oslo, KPH
4.	Besøk til det tyske marinefartøyet FGS Berlin ved Vippetangen i Oslo, KPH	18.	Høytidelig audiens for Angolas nye ambassadør, HMK
4.	Høytidelig audiens for Slovakias nye ambassadør, HMK	18.	Stiftelsen Norges Varemesses 100-årsjubileum, Lillestrøm, KPH
4.	Høytidelig audiens for Botswanas nye ambassadør, HMK	19.	Statsråd, HMK KPH
4.	Audiens for Forbundsrepublikken Tysklands president, HMK HMD KPH	19.	Åpning av Kjøpmannsgata Ung Kunst, Trondheim, HMD
4.	Lunsj for Forbundsrepublikken Tysklands president, HMK HMD KPH	22.	Olympiatoppens Prestasjonskonferanse, Oslo, KPH
5.	Statsråd, HMK KPH	22.	Styremøte i <i>Queen Sonja Print Award</i> , HMD
7.	Forsvarets minnedag, Oslo, KPR	24.	Zerokonferansen, Oslo, KPH
8.	Statsråd, KPR	25.	100-årsjubileum for Det Mosaiske Trossamfunds synagoge, Oslo, HMK KPH
09.-11.	Statsbesøk fra Nederland, HMK HMD KPH KPM PML	25.	Skihistorisk kveld, Oslo, HMD
12.	Statsråd, HMK KPH	25.	Gjestebud på Skaugum, KPH KPM
12.	Arkitektur- og designhøgskolens 75-årsjubileum, Oslo, KPM	26.	Statsråd, HMK KPH
16.	Digital hilsen i anledning Norges Vassdrag- og energidirektorats 100-årsjubileum, KPH	29.	Statsråd, HMK KPH
17.	Norske Boligbyggelags Landsforbunds 75-årsjubileum, Oslo, KPR	29.	Forsvarsmuseets utstilling «Kong Harald V – hans arv og gjerning», Oslo, HMK KPH
17.	Styremøte i Kronprinsparets Fond, KPH	29.	Kronprinsparets Fonds framtidsmøte for ungdommer, Oslo, KPH
17.	Litteraturlunsj på Skaugum, KPM	30.	Statsråd, HMK KPH
		30.	Lunsj for biskopene, KPH KPM
		30.	Lansering av Mulighetsstudien for <i>Oslo Science City</i> , Oslo Rådhus, KPH
		30.	Besøk til Det Norske Jentekor, Oslo, KPM

Kong Harald og Kronprins Haakon var til stede under 100-årsjubileet for Det Mosaiske Trossamfunds synagoge i Oslo.

Kronprinsen besøkte USA i desember. Norges presidentskap i Sikkerhetsrådet var nært forestående, og Kronprinsen og utenriksminister Anniken Huitfeldt snakket med FNs generalsekretær António Guterres om hva Norge ønsker å sette søkelys på.

DESEMBER

2.	Utdeling av Dronning Sonjas skolepris til Sandnessjøen videregående skole, HMD	10.	Audiens for vinnerne av Nobels Fredspris 2021, HMK HMD KPH
2.	Høytidelig audiens for Filippinenes nye ambassadør, HMK	10.	Utdelingen av Nobels Fredspris for 2020 og 2021, HMK HMD KPH
2.	Høytidelig audiens for Canadas nye ambassadør, HMK	10.	Middag i anledning utdelingen av Nobels Fredspris, KPH
2.	Høytidelig audiens for Nigerias nye ambassadør, HMK	11.	Besøk til 331-skvadronen ved Luftforsvarets base i Bodø, PIA
2.	Høytidelig audiens for Mongolias nye ambassadører, HMK	13.	Møte med NHO, HMD KPH
3.	Statsråd, HMK KPH	14.	Statsråd, HMK KPH
5.	Digital hilsen til åpningen av Frivillighetens år 2022, KPH	16.	Besøk til vaksinstasjon i bydelen Grünerløkka i Oslo, KPM
6.-9.	Besøk til New York og Washington D.C., KPH	16.	Statsråd, HMK
6.	Deltakelse ved Kim Frieles gravferd, Oslo domkirke, HMD KPM	17.	Statsråd, HMK
8.	Statsråd, HMK	21.	Deltakelse ved Kåre Willochs gravferd, Ullern kirke, HMK HMD
9.	Lunsj for St. Olavs Ordens Råd, HMK	22.	Statsråd, HMK KPH
10.	Statsråd, HMK KPH	24.	Julegudstjeneste i Asker kirke, KPH KPM PIA PSM
10.	Audiens for vinneren av Nobels Fredspris 2020, HMK HMD		

Levende kulturarv

De kongelige eiendommer og parker forvalter store kulturelle verdier i form av interiører og parker som skal behandles som fredet. I samarbeid med Statsbygg, som har ansvar for selve bygningene, pågår et kontinuerlig vedlikehold av de historiske eiendommene. Det innebærer også større restaureringsarbeider og tilbakeføring av anlegg for å vise hvordan noe så ut opprinnelig eller i ulike historiske epoker. Fire prosjekter skilte seg spesielt ut i 2021.

Den hvite salong var opprinnelig Dronningens audiensværelse da Slottet sto ferdig i 1849. Værelset og interiøret er restaurert og tilbakeført til sin opprinnelige form.

RESTAURERING AV DEN HVITE SALONG

Alle restaurerings- og tilbakeføringsprosjekter på de kongelige eiendommer starter i vårt historiske arkiv. Sammen med Riksantikvaren har Hoffets egne konservatorer, kunsthistorikere og øvrige fagarbeidere gjennomgått slottsarkitekt Hans Ditlev Franciscus von Linstows beskrivelser og tegninger av Den hvite salong, utarbeidet før ferdigstillingen av Slottet i 1849.

Den hvite salong var opprinnelig Dronningens audiensværelse og det mest kostbare rommet på Slottet sett i forhold til størrelsen. Sannsynligvis er salongen det første representasjonsrommet i Norge som ble innredet etter den nye stilen (i ettertid kalt historismen) som da for fullt hadde slått gjennom ute i Europa.

Kong Oscar I hadde stor påvirkning på innredningen av Slottet, og det er nærliggende å anta at også Dronning Josefine gjorde sin innflytelse gjeldende – særlig i Dronningens leilighet. Innredning og inventar er i nyrokocco, en stil som ble oppfattet som «feminin og intim» og dermed velegnet for en dronnings gemakker. Det var i dette rommet Dronningen skulle motta sine offisielle besøkende, og det er fristende å anta at det fikk et personlig preg.

Restaureringen av salongen startet med rensing, konsolidering og konservering av himlingene. Videre ble veggpanelene tilbakeført og linoljemalt i den antatt opprinnelige skinnende hvite fargen. Det meste av forgyllingen ble tilbakeført til sin opprinnelige form, mer beskjedent enn interiøret har framstått i nyere tid.

Forgylling er et møysommelig arbeid og krever en sikker hånd.

Eikegulvet ble oppgradert og framstår nå med en gyllen dybde.

Stolene ble også restaurert, både malte og forgylte flater. De ble trukket om av Hoffets egen møbeltapetserer med silketekstil vevet i England, og stopping og polstring ble bevart der det var mulig. Enkelte av de originale trinsene på stolbenene hadde blitt borte, og nye kopier ble laget av en smed.

Fastmonterte konsollbord ble tilbakeført med opprinnelig overflatebehandling med forgylling i bladgull.

Arbeidet med vindustekstilene var også et møysommelig arbeid som startet med Linstows originale beskrivelse av hvordan han så dem for seg: «Vinduetts Gardin af hvid Silke med orneret Lambrequin af lyseblaa og hvid Silke, blaae og hvide Snorer.» Med dette som utgangspunkt ble materialer, mønstre og farger bestemt. Det ble produsert et silketekstil tilsvarende stolene for lambrequinen (gardin-kappen), hvite silkesjal ble introdusert og possement (dusker, snorer og frynser) ble laget i stil fra 1840-tallet.

I dag framstår Den hvite salong igjen som skinnende hvit. Linstow skrev: «Med Hvidt og Guld kan man opnaae den høieste Pragt som Architectureen formaaer at frembringe. Det gjør et særeget høitideligt Indtryk som ikke lader seg beskrive, men som man maa have erfaret.»

Salongen sto ferdig til statsbesøket fra Nederland i november 2021, da det blant annet ble benyttet til

gaveutveksling. Det var også her de offisielle bildene av Hennes Kongelige Høyhet Prinsesse Ingrid Alexandra i anledning hennes 18-årsdag ble tatt. Det var ekstra hyggelig at Prinsessen kunne benytte en av de nyrestaurerte stolene da hun var til stede som observatør i statsråd på myndighetsdagen.

VEGGMALERIENE I FUGLEVÆRELSET

Fugleværelset er et av Slottets mest kjente rom og fungerer som venteværelse for alle som skal i audiens til Hans Majestet Kongen. I 1839 foreslo slottsarkitekt Linstow at siden audienssøkende kanskje skulle oppholde seg lenge i rommet, burde veggene dekores med motiver fra norsk natur – gjenkjennelige for folk flest og egnet til å holde dem beskjeftiget.

Dekoren ble ferdigstilt av Johannes Flintoe i 1843, med motiver fra norske landskap malt direkte på finpussede vegger. Han malte også et stenderverk omviklet av eføy, som gir den besøkende opplevelsen av å skue ut over landskapene gjennom spilene i et lysthus. Omkring i lysthuset finner vi de 43 fuglene som har gitt værelset dets navn.

I 2018 ble værelset gjennomgått av eksterne konservatorer for å vurdere veggmalerienes tilstand. Undersøkelsene viste behov for både konsolidering, konservering og retusjering. Flere metoder ble prøvd ut, og i et spennende samarbeid med blant annet Riksantikvaren ble fram-

gangsmåten avklart. Det ble besluttet å restaurere første vegg i 2021.

Fugleværelset er i hyppig bruk, og det var ønskelig å opprettholde et høytidelig og ryddig preg i værelset mens konserveringen pågikk. Derfor ble det rigget et stillas dekket av en duk med bilde av veggene i naturlig størrelse. Vi tør påstå at mange av våre gjester ikke la merke til at en av veggene var av tekstil.

Arbeidet er tidkrevende, og Fugleværelset så viktig i mange offisielle sammenhenger, at arbeidet med konservering av veggmaleriene vil foregå i flere år framover – en vegg av gangen.

HISTORISK ANLEGG I SLOTTSPARKEN

Ved Det kongelige slotts søndre fløy lå det i tiden rundt 1920 et elegant hageanlegg med symmetrisk anlagte grusganger, formklippede busker og sirlige blomsterbed på rekke og rad. Dette anlegget stod i tydelig kontrast til den romantiske landskapsparken rundt Slottet for øvrig.

Hagemoten hadde endret seg tidlig på 1900-tallet. Landskapsstilen som dominerte hagekunsten på 1800-tallet, ble forlatt til fordel for en ny, formal stil med referanse til hageanlegg fra barokken og renessansen. Geometrisk utformede parterrehager og formklippede busker dukket igjen opp i parker og hager.

Det elegante hageanlegget utenfor Slottets søndre fløy er ført tilbake til slik det var omkring 1920.

Hagearkeologer fra Norges miljø- og biovitenskapelige universitet leter etter spor av det opprinnelige, romantiske hageanlegget på Oscarshall fra omkring 1850.

Slottsgartneriet har iverksatt et arbeid med å synliggjøre ulike epoker i parkens lange historie. I 2021 ble formalanlegget ved Søndre fløy gjenkapt, og nå kan besøkende i parken spasere langs blomsterkvarterene slik de var for 100 år siden. Anlegget vil bli komplettert med kopier av de opprinnelige, hvitmaltene benkene.

ROMANTISK PARK VED OSCARSHALL

Lystslottet Oscarshall er et av landets viktigste nasjonalromantiske minnesmerker. Men anlegget er mer enn bygningen med dens interiører og kunstverk. Parken omkring er en vesentlig del av stedets uttrykk.

I 1930 fikk parken en utforming i tråd med tidens idealer: symmetri, hovedakse og formklippede busker og trær. Men det opprinnelige anlegget fra 1850-tallet var romantisk, med frodig vegetasjon, asymmetri og avrundede former på gangstier og bed. Høsten 2021 avdekket hagearkeologer fra Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) spor etter den opprinnelige hagen.

Hagearkeologene fant gangstien som hadde gått i en buet linje fra Røkepaviljongen og opp mot trappen til øvre fontene. Ved Røkepaviljongen dukket den opprinnelige formen på plassen ved fontenen opp, med tydelige rester av den mørkegrå grusen som opprinnelig var hentet ved strandkanten.

Planen er å bringe det opprinnelige anlegget tilbake. Den eldste gangstien fra trappen ved Kavalerybygningen skal få sin bredde tilbake, og plassen rundt fontenen og gangstien opp til anleggets midtre trappeløp skal gjenskapes.

Plantelister fra arkivet ved Stockholms slott forteller om en rekke interessante planter som har vært benyttet på Oscarshall. Med bistand fra ekspertise fra NMBU er slottsgartneriet i gang med planene for parkens grønne og blomstrende uttrykk.

Oscarshall forvaltes som fredet, og planene for restaurering av parken er godkjent av Riksantikvaren.

Sikkerhetsprosjektet

I perioden 2012 til 2015 ble det gjennomført en sikkerhetsanalyse i regi av Politidirektoratet. I 2016 ble det etablert et prosjekt for å utvikle sikkerheten rundt de kongelige eiendommene, både statlige og private.

Sikkerhetsprosjektet betyr en stor forbedring av sikkerheten ved Slottet og de andre kongelige eiendommene. Dette handler i all hovedsak om objektsikring, som i denne sammenhengen betyr å sikre en bygning eller et område så godt som mulig mot uønskede hendelser.

Arbeidet er krevende. Flere eiendommer er av stor historisk verdi, og noen bygg og parkanlegg har høy vernestatus og må behandles i tråd med dette. Slottsparken og

Dronningparken skal begge behandles som fredet. Bygdø kongsgård, Oscarshall og Skaugum er alle av høy verneklasse. Innenfor disse rammene er mange ulike løsninger vurdert for å finne den som ivaretar bygninger og parker best – samtidig som åpenheten og tilgjengeligheten for publikum blir opprettholdt. Målet er at sikringstiltakene skal bli en naturlig del av byen og parkene.

Mye arbeid er gjort, og store deler av sikkerhetsprosjektet har blitt ferdigstilt i løpet av 2021. Det har resultert i økt sikkerhet omkring kongelige eiendommer.

Det er arbeidet med å ferdigstille perimetersikringen rundt Slottsparken, Bygdø kongsgård og Skaugum

Perimetersikringen omkring Slottsparken består av murer, gjerder og pullerter. Hensikten er å hindre kjøretøy i å ta seg inn i parken, samtidig som den forblir like tilgjengelig for publikum som tidligere.

Slottsparken skal behandles som fredet. Det er benyttet luftspade og vakuumgravemaskin for å fjerne jorden omkring trærnes røtter så skånsomt som mulig.

hovedgård som har krevd mest oppmerksomhet. Perimetersikringen omslutter eiendommene og består av pullerter, gjerder, murer og porter – avhengig av området det gjelder. Arbeidene har vist seg å være mer komplisert enn det som ble lagt til grunn da forprosjektet ble utarbeidet.

Ved Skaugum hovedgård ble perimetersikringen i all hovedsak ferdigstilt i 2021, men ved Slottsparken og Bygdø kongsgård fører flere faktorer til at arbeidet tar lengre tid enn først antatt.

BIOMANGFOLD

Marksikringsplanene er et lovpålagt og styrende dokument for hvordan verdifulle trær og biomangfold på eiendommene skal ivaretas. Det har vært viktig for hvordan vi har kunnet gjennomføre arbeidet siden både Slottsparken og Dronningparken skal behandles som fredet.

For ikke å skade trær i forbindelse med graving nær røttene, er det benyttet luftspade og vakuumgravemaskin i stedet for konvensjonelle gravemaskiner. I stedet for å

rive over røttene, fjerner disse verktøyene jorden omkring dem på en skånsom måte. Men, det er et kompliserende og fordyrende tiltak. Teknikken er i første rekke blitt benyttet i Slottsparken og Dronningparken, men også på de andre eiendommene i noen grad.

INFRASTRUKTUR

Perimetersikringen rundt Slottsparken blir etablert i parkens yttergrense, og det er nødvendig å ta hensyn til annen infrastruktur. Det ligger både vei og trikkespor, vannledninger, fiber- og høyspentkabler langs tomtegrensen, og dette må selvsagt anleggsarbeidene ta hensyn til. Nødvendige avklaringer med eierne av infrastrukturen har vist seg å ta betydelig lenger tid enn forventet, og det har hatt konsekvenser for framdrift og kostnader i prosjektet.

Hensynene til infrastruktur og trærnes røtter har ført til behov for å endre måten murer og pullerter blir festet på, og det har vært nødvendig å prosjektere prinsippene for fundamentering på nytt. Vi har gått fra å ha ett godkjent

prinsipp for feste av murer og pullerter til fire. Dette er utviklingsarbeid det ikke er mulig å gjøre før man vet hva som befinner seg der man skal bygge, og arbeidet har tatt tid.

KULTURMINNEFORVALTNING

Rundt Bygdø kongsgård og Dronningparken er det benyttet gjerder og porter som har historisk verdi, og som derfor må forvaltes som kulturminne. Forprosjektet la til grunn at det skulle etableres en ny mur og at de eksisterende gjerdene kunne settes opp igjen på den nye muren.

Imidlertid var gjerdene i så dårlig forfatning at store deler ikke kunne gjenbrukes. De delene som var i tilstrekkelig god stand, ble utbedret på antikvarisk vis og satt tilbake på murer der de er mindre utsatt for påkjenninger. På denne måten kunne vi ta vare på de kulturhistoriske verdiene gjerdene representerer, i tråd med Riksantikvarens ønsker.

FRAMDRIFT OG ØKONOMI

Sikkerhetsprosjektet hadde som mål å være ferdig med samtlige tiltak i løpet av 2021. Men prosjektet viste seg å være mer komplisert enn antatt, og det lot seg dessverre ikke gjøre.

Hovedtyngden av de resterende tiltakene vil være ferdig implementert og operative i løpet av første halvdel av 2022.

Prosjektet har en kostnadsramme på 623,8 millioner (2022-kroner). Ved årsskiftet ble prognosen økt, og midler ut over kostnadsrammen vil bli nødvendig.

Statiske pullerter er på plass, blant annet langs Wergelandsveien.

Kongen

og

Forsvaret

Kong Harald og Kronprins Haakon ankommer avdukingen av Nasjonalt veteranmonument på Akershus festning.

Hans Majestet Kongen er landets øverste befalingsmann. Han har rang av general i Hæren og Luftforsvaret, og er admiral i Sjøforsvaret. Myndigheten ligger hos Kongen i statsråd – Regjeringen – som har det øverste militære ansvaret i krig og fred.

Den militære myndigheten er delegert til ledere i Forsvaret. Forsvarssjefen er den øverste militære embedsmannen i landet og regjeringens fremste rådgiver i militære spørsmål.

NÆR KONTAKT

Kong Harald følger opp Forsvaret gjennom hele året. Han mottar både forsvarssjefen, sjef Forsvarets operative hovedkvarter og sjefene for Hæren, Sjøforsvaret, Luftforsvaret og Heimevernet i faste audienser for å holde seg orientert om situasjonen til enhver tid.

Kongen er til stede ved viktige seremonier og minnehøytideligheter i Forsvarets regi og har stått for overrekkel-

sen av Krigskorset – Norges høyeste utmerkelse – ved flere anledninger. Når Frigjøringsdagen og Den nasjonale veterandagen markeres på Akershus festning 8. mai, har Kongen tatt del i seremonien og lagt ned krans ved nasjonalmonumentet.

Kong Harald har også besøkt den store militærøvelsen *Cold Response* en rekke ganger. Norge er vertskap for denne store øvelsen hvert annet år, hvor avdelinger fra allierte og andre samarbeidspartnere øver på fellesoperasjoner under krevende vinterforhold.

I sitt daglige virke bistås Kongen av en adjutant som legger til rette mye av det praktiske.

Hans Majestet Kongens Garde har ansvaret for vakt holdet omkring Slottet, Bygdø kongsgård og Skaugum. Når Kongefamilien besøker Stiftsgården i Trondheim, er det også Gardet som står for vakt holdet. Det skjedde for eksempel under statsbesøket fra Nederland i november.

Kongen gjennomfører en årlig inspeksjon av Garden i Husebyleiren og deltar også på deres tradisjonsrike kirkeparade før jul. Dette ble ikke gjennomført i 2021 på grunn av pandemien.

Sjøforsvaret bemanner og drifter Kongeskipet Norge.

LANGE LINJER

Kong Harald står i en tradisjon som strekker seg tilbake til Kong Haakon – og videre framover til Kronprins Haakon og Prinsesse Ingrid Alexandra.

Kong Haakon var utdannet sjøoffiser og tjente som dette før han ble valgt til Norges nye konge i 1905. Kong Olav var utdannet ved Krigsskolen, og han tjente blant annet som forsvarssjef under deler av andre verdenskrig. Kong Harald ble selv uteksaminert fra Krigsskolen i 1959. Kronprins Haakon tok opp den maritime arven etter Kong Haakon og tok den militære delen av sin utdanning ved Sjøkrigsskolen i Bergen.

EN VARM TAKK

Både Kong Harald, Kronprins Haakon og Prinsesse Astrid, fru Ferner deltok under regjeringens frigjøringslunsj i august. Veteraner og tidsvitner fra andre verdenskrig var invitert til lunsjen i Operaen i Oslo. De 170 gjestene talte både motstandsfolk, krigsveteraner, krigsseilere og overlevende fra konsentrasjonsleirene, og De kongelige fikk høre mange sterke historier.

Kronprins Haakon holdt tale, og han ga både en dypfølt takk og et høytidelig løfte:

– Det vi er samlet for her i dag, handler først og fremst om to ting: Det aller viktigste er å takke dere. På vegne av Kongefamilien og hele det norske folk vil jeg si: Takk for alt dere har gitt, for alt dere har ofret – for at vi kan leve i et fritt land.

– Det andre er å gi dere – og oss selv – et løfte om at vi som selv ikke opplevde krigen, vil fortelle historiene om den videre. Ikke bare som kunnskap om fortiden, men som en levende verdidiskusjon om hva disse historiene betyr for oss i dag – så vi aldri skal glemme hva tusenvis av mennesker i vårt land har lidd og ofret livet for.

NASJONALT VETERANMONUMENT

I august avduket Kong Harald Nasjonalt veteranmonument på Akershus festning. Monumentet hedrer alt personell som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner etter 1945.

Monumentet har tre hovedelementer. Det er en bauta av stein der verselinjen «Også vi når det blir krevet» fra nasjonalsangen vår er inngravert, en bronsetavle som lister navnene på dem som har mistet livet i internasjonale operasjoner etter andre verdenskrig, og Den evige flamme. Formet som en fakkell, brenner flammen for dem som aldri vil bli glemt.

LANDFORSVARET I NORD

Kronprins Haakon besøkte Finnmark landforsvar over tre dager i september. Finnmark landforsvar består av Grensevaktbataljonen GSV, Porsanger bataljon og Finnmark heimevernsdistrikt (HV-17). Kronprinsen fikk møte heimevernsoldater som gjorde seg klare til øvelse, og han møtte vernepliktige grensejegere som holder vakt ved den 197,7 kilometer lange grensen mellom Norge og Russland. Ved Pasvik grensestasjon observerte han

en øvelse og møtte soldater fra Jegerkompaniet, sanitetstroppen og ingeniørtroppen. Kronprins Haakon var også med en båtpatrulje ut på Pasvikelven.

– På vegne av Kongefamilien
og hele det norske folk vil jeg si:
Takk for alt dere har gitt,
for alt dere har ofret – for at vi
kan leve i et fritt land.

– Kronprins Haakon

– Jeg er svært imponert over det jeg har fått se av hva soldatene leverer her oppe, både befall og ikke minst de som er inne til førstegangstjeneste – hvordan soldatene løser oppgavene sine og er svært motiverte og dyktige, sa Kronprinsen til media da turen nærmet seg slutten.

BLIR KJENT MED FORSVARET

Prinsesse Ingrid Alexandra besøkte både Jegergruppen i Forsvarets spesialkommando (FSK) og Luftforsvaret i året som gikk.

I november tilbragte Prinsessen en dag sammen med soldatene i FSK. Der fikk hun både en orientering om spesialstyrkenes virksomhet og en omvisning i leiren. Jegersoldater demonstrerte sine ferdigheter, og Prinsessen fikk prøve seg på et simulert fallskjermhopp fra hoppetårn.

I desember gikk turen til Bodø hvor hun var invitert av forsvarssjefen til å besøke 132 luftving ved 331-skvadronen. Det ga Prinsessen muligheten til å oppleve store deler av Nord-Norge sett fra luften i et av Luftforsvarets F-16 jagerfly. Prinsesse Ingrid Alexandra fikk en orientering om Luftforsvaret og deres hovedoppdrag før flyturen. F-16 har fram til 6. januar 2022 hatt et fast beredskapsoppdrag for Norge og NATO.

Kronprins Haakon besøkte Finnmark landforsvar tre dager i september.

Prinsesse Ingrid Alexandra gjør seg kjent med Forsvaret. I desember besøkte hun 331-skvadronen ved Bodø hovedflystasjon.

Regjeringsskifte

«Kongen velger selv et råd av stemmeberettigede norske borgere. Dette råd skal bestå av en statsminister og i det minste syv andre medlemmer.»

Grunnloven § 12.

Regjeringen Støres første statsråd fant sted 14. oktober 2021.

Høsten 2021 fikk Norge ny regjering for første gang på åtte år. Hans Majestet Kongen spiller en viktig rolle i den formelle overgangen mellom en avtroppende og en til-tredende regjering. Formelt er det Kongen som gir statsministerkandidaten oppdraget med å danne en ny regjering.

De formelle sidene ved et regjeringsskifte innledes ved at den avtroppende statsministeren orienterer Kongen om at regjeringen ønsker å fratse og leverer sin avskjeds-søknad. Når Kongen har mottatt avskjeds-søknaden, fungerer den sittende regjeringen som et forretnings-ministerium med begrenset myndighet fram til den nye regjeringen er på plass.

Kongen ber den avtroppende statsministeren om råd om hvem som bør danne ny regjering. Normalt vil anbefalingen være statsministerkandidaten fra det partiet eller den koalisjonen som har bredest tilslutning i Stortinget. Det er konstitusjonell praksis at Kongen følger dette rådet.

Deretter vil Kongen be den aktuelle kandidaten om å danne regjering. I 2021 var dette Arbeiderpartiets leder, Jonas Gahr Støre.

Kongen kan også søke råd hos stortingspresidenten eller de parlamentariske lederne, og hvis den parlamentariske

situasjonen er uklar, kan Kongen bruke skjønn. Det var det som skjedde da Kong Haakon utnevnte Christopher Hornsrud til statsminister i 1928 og landet fikk sin første regjering utgått fra Arbeiderpartiet.

REGJERINGEN UTNEVNER NY REGJERING

Statsminister Erna Solberg leverte sin avskjedssøknad til Kong Harald den 10. oktober 2021, og sittende regjering kom til sitt siste statsråd på Slottet klokken 10.00 den 14. oktober. I dette møtet ble ny statsminister og nye regjeringsmedlemmer utnevnt med virkning fra klokken 12.00 samme dag. Dette var regjeringen Solbergs siste embets-handling med Kongen i Statsråd.

Rett før klokken slo 12.00 kom den nye regjeringen til Slottet for sitt første statsråd. Under dette møtet ble de ulike departementene formelt fordelt mellom medlemmene av regjeringen.

Da statsrådsmøtet var over, kunne statsminister Jonas Gahr Støre presentere sin nye regjering for et ventende pressekorps, gratulanter og andre frammøtte på Slottsplassen.

Statsbesøk fra Nederland

Kong Harald og Dronning Sonja var vertskap for Kong Willem-Alexander og Dronning Máxima av Nederlands statsbesøk til Norge. Det var vårt kongepars statsbesøk nummer 100.

Den 9. november 2021 kunne Deres Majesteter Kongen og Dronningen ønske Kongeparet av Nederland velkommen til Norge. Kong Harald og Dronning Sonja var vertskap for det tre dager lange besøket, som var vårt kongepars statsbesøk nummer 100.

Klimaendringer, ytringsfrihet, energiomstilling og bærekraft var blant de viktigste temaene under besøket.

VELKOMST PÅ SLOTTSPLASSEN

Kongeparet og Hennes Kongelige Høyhet Kronprinsessen tok imot Deres Majesteter Kong Willem-Alexander og Dronning Máxima av Nederland på Slottsplassen. Begge landenes nasjonalsanger og inspeksjon av et æreskompani fra Hans Majestet Kongens Garde var sentrale elementer under den høytidelige velkomstseremonien.

Det er tradisjon at besøkende statsoverhoder legger ned krans ved nasjonalmonumentet på Akershus festning. Kong Harald og Dronning Sonja ledsaget det nederlandske kongeparet til seremonien, der Kong Willem-Alexander la ned krans ved monumentet som er reist til minne om norske falne under andre verdenskrig.

KLIMAENDRINGER

Både Norge og Nederland har sterke bånd til hav- og

landområdene rundt Nordpolen. Det var en nederlandsk oppdagelsesreisende, Willem Barentsz, som oppdaget Svalbard i 1596, og flere steder i Arktis – ikke minst Barentshavet – er oppkalt etter ham.

Dette gjorde Frammuseet til en naturlig arena for et møte om Arktis' framtid. På dekket av polarskuta Fram fikk våre to lands kongepar høre fra åtte unge med stort engasjement for utviklingen i nordområdene.

Norge og Nederland har nylig publisert en strategi for Arktis som understreker behovet for internasjonalt samarbeid og forskning, involvering av unge samt felles tiltak for å bremse klimaendringene.

YTRINGSFRIHET

Ytringsfriheten står sterkt i Norge og Nederland, og bekjempelse av hatprat står høyt på agendaen i begge land. Kongeparene var til stede under et seminar arrangert av norske og nederlandske krefter der unge samfunnsstemer diskuterte ytringsfrihet og hatprat.

Senere på dagen besøkte Kronprinsesse Mette-Marit det nederlandske marinefartøyet HMS Rotterdam i følge med det nederlandske kongeparet. Der overvar de deler av et høynivåmøte om forsvarssamarbeid som fant sted om bord.

Velkomsteremoni på Slottsplassen.

STATSBESØK FRA NEDERLAND

- Kong Willem-Alexander og Dronning Máxima har besøkt Norge tidligere, men besøket 9.–11. november var det første statsbesøket.
- Dronning Beatrix avla statsbesøk til Norge to ganger, i 1986 og 2010.
- Dronning Juliana og Prins Bernhard av Nederland var på statsbesøk til Norge i 1953, og Dronning Vilhelmina i 1922. Den gangen var det Kong Haakon som ønsket dem velkommen.
- Tilsvarende har det vært statsbesøk fra Norge til Nederland fire ganger.

Gaveutveksling er en tradisjonsrik del av et statsbesøk. Overrekkelsen fant sted i den nyoppussede Hvite salong.

HAVET ER EN VIKTIG DEL AV LØSNINGEN

Både Norge og Nederland har lange tradisjoner som sjøfarende kystnasjoner. Begge er land sterkt engasjert i utviklingen av en bærekraftig forvaltning av havet og de enorme ressursene det rommer.

Kronprinsparet ledsaget Kong Willem-Alexander og Dronning Máxima på statsbesøkets siste dag. De hadde reist til Trondheim for å høre om forskning på mat fra havet, ny teknologi, energifangst og karbonlagring. Hans Kongelige Høyhet Kronprins Haakon pekte på mange utfordringer da han innledet til dagens tema. Men først og fremst pekte han på alle mulighetene som ligger i et sunt hav. Både mat til verdens voksende befolkning, ren energi og kutt i klimagassutslippene er mulig dersom vi forvalter havet riktig.

MAT FRA HAVET

Hvis verden skal mette ni milliarder mennesker innen 2050, må det tenkes nytt. Norsk senter for planktonteknologi forsker på mat fra havet, men ikke på fisk: De studerer hvordan man kan dyrke og høste organismer lavere ned i næringskjeden, sånn som alger, plankton, tang og tare. Det kongelige følget fikk høre mer om hvordan alger og tang kan dyrkes som mat for

dyr og mennesker. Senteret er et samarbeid mellom SINTEF og NTNU, og målet er å bidra til å bygge opp en ny biomarin industri i Norge.

De kongelige besøkte også bedriften Maritime Robotics, der de fikk presentert tre spennende prosjekter innenfor bruken av autonome skip og droner, som blant annet kan benyttes til kartlegging og overvåking av havbunnen.

GRØNN ENERGI

Hvordan kan vi samarbeide i omstillingen til ren energi og et grønt samfunn? Kong Willem-Alexander, Dronning Máxima og Kronprins Haakon besøkte universitetsområdet Gløshaugen, der norske og nederlandske aktører kom sammen for å diskutere energiomstilling, karbonfangst og hydrogen. Der fikk de også overvære signeringen av en MoU – en intensjonsavtale mellom Norge og Nederland om å inngå forhandlinger om karbonfangst og -lagring. Landene skal samarbeide om å utvikle CSS-teknologi og slik styrke overgangen til grønn energi i Nordsjøregionen.

Kong Willem-Alexander og Dronning Máximas statsbesøk til Norge ble avsluttet med en konsert i nasjonalhelligdommen Nidarosdomen.

Norge mintes terrorangrepene 22. juli 2011

Den 22. juli 2011 rammet terroren Norge. Angrepene mot Regjeringskvartalet og AUFs sommerleir på Utøya kostet 77 mennesker livet. Ti år senere mintes Norge dem som ble drept og skadet, og rettet søkelyset mot hatet og ekstremismen som forårsaket disse handlingene.

«Det er mitt håp at vi kan hjelpe hverandre med å leve lærdommen fra 22. juli hver dag, i alt vi er og gjør. Samtidig må vi erkjenne at vi som samfunn ikke har gjort på langt nær nok for å se, for å hjelpe, for å bære byrden sammen – og for å motarbeide de mørke kreftene. Dette er jeg lei meg for.»

– Kong Harald

Første del av den nasjonale markeringen fant sted ved Regjeringskvartalet, som ble rammet først den skjebnesvangre dagen i 2011.

VED REGJERINGSKVARTALET

Deres Kongelige Høyheter Kronprinsen og Kronprinsessen deltok i markeringen utenfor høyblokka, der et minnesmerke over de drepte nå står. Alle reiste seg da navnene på de 77 drepte ble lest opp, og fire kranser ble plassert ved minnesmerket.

Talerne ved Regjeringskvartalet pekte på hvor viktig det er å ta opp kampen mot hatet, mot hets og trusler og hatefulle ord. En av dem var AUFs leder Astrid Hoem:
– Alle hatefulle ord fører ikke til terror, men all terror starter med hatefulle ord. Det er for sent å si fra når hatet har tatt liv. Vi må si at vi ikke godtar rasisme, ikke godtar hat. For gjør vi det, kan vi kanskje holde løftet om «aldri mer 22. juli».

MINNEGUDSTJENESTER

I 2011 la Oslos innbyggere og tilreisende ned et hav av blomster utenfor Domkirken i Oslo, deriblant også Kongefamilien. I 2021 ble det holdt minnegudstjeneste her, og Deres Majesteter Kongen og Dronningen var til stede.

Jens Stoltenberg var statsminister da terroren rammet. Han talte i domkirken:

– Terroren rammet uskyldige, men var ikke blind, sa Stoltenberg. – Målet var AUF og Arbeiderpartiet. De ble drept på grunn av sine meninger. Men hensikten var å forandre landet vårt med vold. Derfor var det også et angrep på hele Norge.

Det ble holdt minnegudstjenester over hele Norge denne dagen, og Kronprins Haakon deltok i seremonien i Hole kirke. Klokken 12.00 ringte alle landets kirkeklokker i fem minutter.

TILBAKE PÅ UTØYA

Om ettermiddagen reiste mange av dem som overlevde terroren tilbake til Utøya. Kronprinsparet og Hennes Kongelige Høyhet Prinsesse Ingrid Alexandra deltok i denne viktige markeringen på åstedet for massedrapet.

De fikk blomster i hendene da de gikk i land, og sammen med representanter for overlevende, etterlatte, Arbeiderpartiet og AUF vandret de til minnesmerket «Lysningen», der blomstene ble lagt ned. Det ble en stille og verdig markering ved sirkelen der alle navnene på de døde er stanset ut. Plasseringen er nøye valgt – ingen ble drept her.

Kronprins Haakon var første taler under minnemarkeringen i «Bakken».

Kronprinsparet og Prinsesse Ingrid Alexandra var blant dem som la ned krans på kaia på Utøya.

Kongeparet deltok ved minnegudstjenesten i Oslo domkirke.

– Vi som ikke var her, vil aldri fullt ut kunne forstå hvordan det var å oppleve de 72 minuttene angrepet var-te, sa Kronprinsen. – Ingen av oss kan sette oss inn i den redselen alle som var her kjente på. Det eneste vi kan gjøre, er å lytte og ta innover oss den smerten som fremdeles bor i alle som opplevde angrepet.

Minnene om massakren lever på Utøya. Men AUF har også tatt øya tilbake som sommerleir og politisk verksted.

– Dere har gjort det meningsløse til noe meningsfullt, sa Kronprins Haakon. – For ikke bare er sommerleirene tilbake. Dere har også klart å skape et internasjonalt kjent senter for demokratibyggning og kunnskap – mot hat, fremmedfrykt og konspirasjonsteorier. Ved å reparere og bygge – på en omsorgsfull måte – har dere balansert behovet for å huske og minnes, med ønsket om nytt liv her på Utøya. Det nye Utøya.

Til slutt samlet alle seg på kaia, der navnene på de drepte ble lest opp og blomsterkranser plassert på bryggen. Ute på Tyrifjorden hadde et stort antall småbåter lagt seg vernende omkring øya. I 2011 ble mange reddet av lokalbefolkningen som gikk ut i båtene sine og brakte unge i sikkerhet.

OSLO SPEKTRUM

Den nasjonale tiårsmarkeringen ble avsluttet i Oslo Spektrum. Både Kongeparet og Kronprinsfamilien var til stede under arrangementet som rommet flere musikalske bidrag og taler, og hvor filmminnslag med overlevende, etterlatte og hjelpere ga innblikk i opplevelsene til dem som ble hardest berørt av terroren.

I talen sin sa Kong Harald:

– Det har gått ti år siden Norge ble mørklagt.

– Sjokk, sorg og sinne rammet oss alle. Sjokk over at dette kunne skje her hos oss. Sorg over drepte og ødelagte liv. Sinne overfor kreftene som stod bak. Norge sørget sammen – en stund. Så ble hver og én av de hardest rammede igjen alene med hver sin sorg.

– Når jeg ser på mange av dem som overlevde denne dagen, lurer jeg på hva de er lagd av. Mange av dem engasjerer seg, sammen med unge over hele landet, for at Norge skal være et godt sted å leve for alle. De viser oss at lyset er sterkere enn mørket.

– Den dyrekjøpte lærdommen fra 22. juli må blant annet være: At vi må stå opp for likeverd og menneskerettigheter. At vi må ha respekt for at vi er forskjellige. At vi må kjempe for det vi tror på – med fredelige midler.

MØTTE BERØRTE

I tiden rett etter terrorangrepene møtte Kongefamilien mange som var rammet. I anledning tiårsmarkeringen ønsket de både å følge opp noen av dem de møtte den gangen og å snakke med andre som ble direkte berørt av terroren.

Våren og sommeren 2021 møtte derfor Kongeparet og Kronprinsparet overlevende fra Utøya og regjeringskvartalet, representanter for nødetater og frivillige hjelpere, pårørende og Den nasjonale støttegruppen etter 22. juli. I november inviterte Kronprinsparet berørte av terrorangrepene til sitt årlige gjestebud, denne gangen med «Livet etter 22. juli» som tema.

Målet med de mange møtene var å lytte til erfaringene, men også å samtale om veien videre – for enkeltmennesket og for det norske samfunnet som helhet.

Økonomi og forvaltning

Det kongelige hoff er Kongeparet og Kronprinsparets egen organisasjon til støtte både offisielt og privat. Som en del av dette arbeidet skal Hoffet sørge for en rasjonell drift av organisasjonen og effektiv forvaltning av Stortingets bevilgninger til Det kongelige hoff (Civillisten) og til De kongelige (apanasjer).

Det kongelige hoff har et styringssystem som omfatter styringsprinsipper og styringsmodell, ledelsesdokumenter, beredskapsplaner, sikkerhetsprosedyrer og prosesser for å styre og kontrollere virksomheten. En del av dette er styringsprinsippene og retningslinjer, rutiner og fullmakter for å styre og kontrollere økonomien.

Det er et mål for oss at Hoffet skal være en åpen, moderne og effektiv organisasjon. Vi arbeider kontinuerlig for å leve opp til dette.

STYRINGSPRINSIPPER

Kongeparet og Kronprinsparet gir fullmakter til organisasjonen gjennom beslutninger som fattes i styringsmøter. Styringsmøtet er Det kongelige hoffs øverste beslutningsorgan.

Det kongelige hoff har etablert en styringsmodell som skal sikre systematisk planlegging og oppfølging av virksomheten. Den omfatter planverk, møtestrukturer, retningslinjer og rutiner for å planlegge, styre og følge opp virksomheten. Styringsmodellen består av:

- Målbilde, verdier og virksomhetsplan
- Avdelingsplaner forankret i virksomhetsplanen med tilhørende prioriteringer og ansvarsfordeling
- Årlige budsjetter som er delegert til avdelinger og seksjoner basert på ansvarsområde og fullmaktstruktur
- Styringskort med målbare indikatorer
- Rapporteringsrutiner (månedlig, kvartalsvis og årlig)

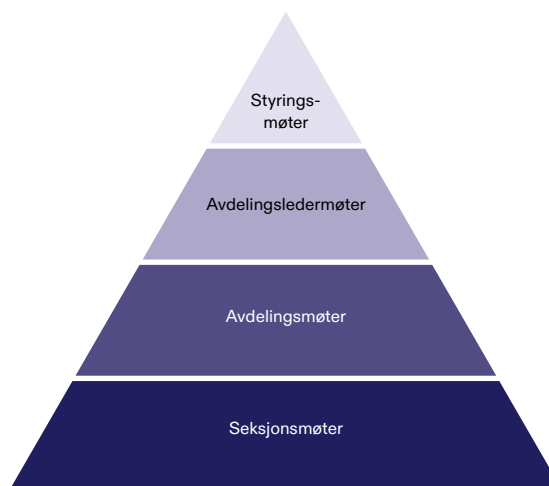
PLANPROSESS

Hoffet har en virksomhetsplan som revideres hvert år. Den årlige planprosessen starter med et møte med De

kongelige, der fokusområder og planer for neste år diskuteres. Deretter revideres virksomhetsplanen, og det utarbeides årlig plan for alle avdelingene. Avdelingsplanene inneholder hovedaktiviteter innenfor avdelingens ansvarsområder samt planer for medarbeiderutvikling, kompetanseplaner og miljøtiltak. Avdelingsplanene er, sammen med planer for arrangementer og aktiviteter, grunnlaget for det årlige budsjettet. Avdelingsplan og budsjett er utgangspunktet for avdelingsleders styringskort.

Budsjettprosessen resulterer i innspill til kontaktdepartementet for året etter kommende budsjettår i tillegg til et internbudsjett for kommende budsjettår som skal være gjenstand for løpende oppfølging av inntekter og kostnader. Utarbeidelse av innspill til revidert nasjonalbudsjett og nysaldering skjer etter behov.

Budsjettinnspillet til kontaktdepartementet og internbudsjettet legges fram for styringsmøtet for beslutning.

KONGENS VALGSPRÅK	Alt for Norge
KONGEHUSETS KJERNEOPPGAVER	<ul style="list-style-type: none"> Utføre konstitusjonelle oppgaver Skape møter med mennesker som gjenspeiler landets mangfold Styrke andres verdighet gjennom handlinger Å være bærer av grunnleggende verdier som står over tid Forvalte og formidle vår nasjonale kulturarv Være en verdifull bidragsyter på den globale arena
KONGEHUSETS VERDIER	<p>MOT – våge å gjøre det rette, selv om det har pris</p> <p>RAUSHET – ha toleranse og respekt for ulike meninger, vise omsorg</p> <p>LØFTE SAMMEN – vi spiller hverandre gode og samarbeider for å nå mål</p>
GODT MEDARBEIDERSKAP	<ul style="list-style-type: none"> Vi tør si vår mening på en konstruktiv måte Vi framsnakker kolleger og trekker hverandre fram Vi samarbeider aktivt på tvers med andre ut ifra en helhetsforståelse
GODT LEDERSKAP	<ul style="list-style-type: none"> Vi er lojale mot de beslutninger som er fattet Vi er rollemodeller – vi opptre i tråd med våre verdier og prinsipper for medarbeiderskap og lederskap Vi er konsistente, beslutningsdyktige og viser omsorg

ØKONOMI

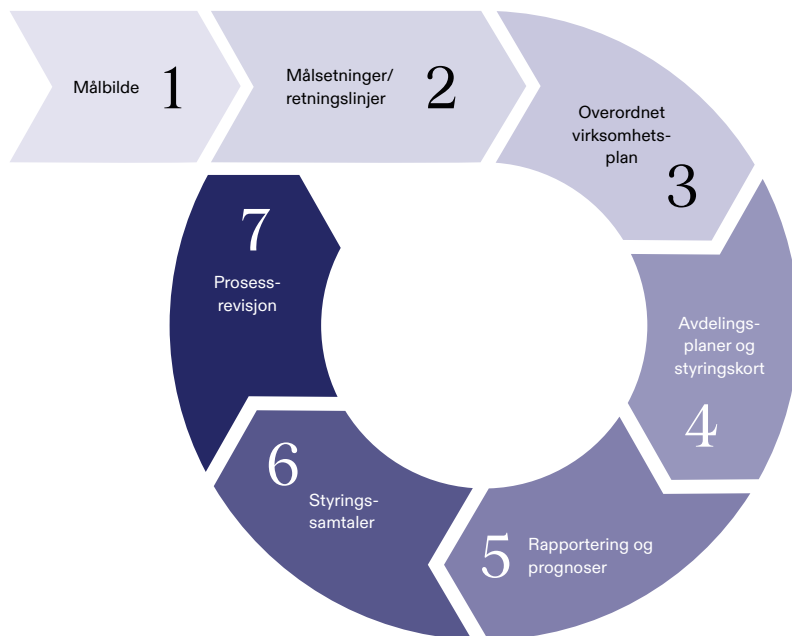
Kongehuset og Det kongelige hoff er ikke en del av statsforvaltningen, og organisasjonen er ikke underlagt statlig instruksjonsmyndighet.

Økonomistyring og regnskapsføring følger Økonomireglementet for Det kongelige hoff, vedtatt i statsråd 5. juli 2002, med endring av 7. februar 2020.

Stortinget bevilger årlig midler til Kongehuset og Det kongelige hoff over statsbudsjettet. Det er regulert i

Grunnlovens § 75 e. Bevilgningen skjer over to kapitler og poster:

- Apanasjen til henholdsvis Kongen og Dronningen (kap 1 post 01), Kronprinsen og Kronprinsessen (kap 2 post 01) skal dekke kostnader til livsopphold og kostnader til drift, vedlikehold og utvikling av de private eiendommene, unntatt lønnskostnader knyttet til løpende forvaltning og vaktmestertjenester som utføres av Hoffets ansatte. Apanasjen dekker også De kongeliges private utgifter, inkludert innkjøp av offisielle

antrekk. Det skal ikke rapporteres på bruk av apanasjen.

- Det kongelige hoff (Civillisten, kap 1 post 50): Alle Hoffets ansatte lønnes over denne bevilgningen. Posten dekker også driftsmidlene til Det kongelige hoff og skal dekke kostnader til forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av de statlige kongelige eiendommene. Bruken av disse midlene rapporteres hvert år gjennom en offentlig årsrapport som avgis til Stortingets presidentskap, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Riksrevisjonen.
- Særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff (kap 1 post 51): Bevilgninger over denne posten er øremerket til gjennomføring av investeringer/prosjekter som er av en slik størrelse at ordinær bevilgning ikke kan dekke dem. I 2021 er dette sikkerhetstiltak på de kongelige eiendommene som gjennomføres av Hoffet på oppdrag fra Justisdepartementet samt verdibevarende tiltak på Kongsseteren.

Stortingets årlige bevilgning til Kongehuset fastsettes med bakgrunn i regjeringens forslag til statsbudsjett som hvert år fremmes for Stortinget. I forkant av dette spiller Det kongelige hoff inn forslag til budsjett for det angjeldende budsjettår til Kommunal- og distriktsdepartementet. Budsjettforslaget blir således del av den ordinære prosessen for statsbudsjettet.

ØKONOMISTYRING

Det kongelige hoff ivaretar all forvaltning av Stortingets

bevilgninger over programområde 00, kategori 00.10, kapittel 1 og 2, på vegne av De kongelige. Hovedprinsippene for denne forvaltningen er som følger:

- Bevilgningene over post 50/51 til Det kongelige hoff regnskapsføres i egne regnskap med egne kontoplaner og bankkonti, og revideres av ekstern statsautorisert revisor. Bruken av midlene rapporteres hvert år gjennom en offentlig årsberetning.
- De to apanasjene regnskapsføres i egne regnskap med egne kontoplaner og bankkonti og revideres av ekstern statsautorisert revisor. Over tid benyttes om lag halvparten av den samlede apanasjen til drift, vedlikehold og utvikling av de private eiendommene. I 2020 ble rundt 10 millioner kroner av samlet apanasjebevilgning på 20 millioner kroner benyttet til drift, forvaltning og utviklingsformål.

Lønns- og personalkostnader for Det kongelige hoff føres i sin helhet i ett og samme regnskap, Den kongelige civiliste. Det er i tråd med forutsetningene for bevilgningene, og størrelsene på disse, slik de ble fastsatt i 2001/2002.

Hoffsjefen har det øverste administrative ansvaret for økonomistyringen ved Det kongelige hoff, inkludert budsjetttdisponeringsmyndighet og anvisningsmyndighet for samtlige midler som disponeres av Det kongelige hoff.

Hoffsjefen delegerer budsjetttdisponeringsmyndighet til avdelingslederne i årlige disponeringsbrev.

Disponeringsbrevet inneholder:

- tildelt bevilgning til den enkelte avdeling
- hva budsjett disponeringsmyndigheten innebærer av ansvar og myndighet, blant annet om eventuell adgang til skriftlig videredelegering
- fullmakter som er gitt på personalområdet
- eventuelle bindinger som er gitt på økonomi- og personalområdet

Tildeling av eventuelle tilleggsmidler eller andre endringer i disponeringen i budsjettåret gjøres av styingsmøtet.

RESULTATOPPFØLGING

Hoffet styrer og følger opp virksomheten basert på prinsippene om balansert målstyring. Avdelingene rapporterer kvartalsvis på alle mål i sine avdelingsplaner når det gjelder økonomi, sykefravær, medarbeidertilfredshet, kompetanseutvikling og miljø. Rapporteringen skjer etter en fastsatt mal som omhandler alle områder og i styringskort for den enkelte avdelingsleder. Det gjennomføres styringssamtale mellom hoffsjef og den enkelte avdelingsleder kvartalsvis. I tillegg rapporteres det månedlig på økonomisk status i forhold til budsjett for den enkelte avdeling. Kvartalsrapporten for Hoffet presenteres for styingsmøtet, og eventuelle behov for endringer i internbudsjettet fremmes og besluttet her.

RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL

Det gjennomføres årlige risikoanalyser, med evaluering og tiltak for å styre risikobildet. Styingsmøtet gjennomgår årlig risikostyring og internkontroll. Alle regnskaper revideres årlig av ekstern revisor.

FORVALTNINGEN AV DE STATLIGE KONGELIGE EIENDOMMER

Slottet, Bygdø kongsgård og Oscarshall

Det kongelige hoff har ansvar for drift og innvendig vedlikehold av de statlige kongelige eiendommene med tilhørende parker. Dette finansieres over den offisielle bevilgningen. På Slottet foregår det nesten kontinuerlig rehabiliteringsprosesser av ulike rom, mens parkanlegg og stisystemer krever jevnlig vedlikehold året rundt. Dette finansieres over kap. 01 post 50 Det kongelige hoff.

Stiftsgården i Trondheim og Gamlehaugen i Bergen

Statsbygg har ansvar for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling.

PRIVATE KONGELIGE EIENDOMMER

Hoffet følger prinsippet om at større/verdiøkende tiltak på private eiendommer ikke skal utføres av Hoffets ansatte. Utvikling og større/verdiøkende tiltak ved de private eiendommene finansieres av private midler og utføres av eksterne aktører. Hoffets arbeid begrenser seg til planlegging, innhenting av tilbud og oppfølging av pro-

sjekter (forvaltning).

Løpende vaktmestertjenester gjøres av Hoffets ansatte slik bevilgningene forutsetter. Sikkerhetsloven krever at eksterne leverandører skal følges rundt på eiendommene. Derfor er det ofte mer effektivt å gjøre arbeidet selv enn å bruke tid på å finne ekstern tjenesteleverandør til å gjøre jobben – og samtidig følge leverandøren rundt på eiendommen. Anslagsvis fem prosent av Hoffets ansattes arbeidstid går med til forvaltningsoppgaver og vaktmestertjenester på private eiendommer.

Skaugum hovedhus

Hovedhuset har flere funksjoner. Det tjener både som representasjonsbolig, privat bolig for Kronprinsfamilien samt arbeidsplass for staben på Skaugum. Som kompensasjon for at staten ikke stiller bolig til disposisjon for Kronprinsen, er det lagt inn midler i apanasjebevilgningen til drift, vedlikehold og utvikling av hovedhuset på Skaugum.

Det kongelige hoff utfører forvaltningsoppgaver og vaktmestertjenester, inkludert gartneritjenester.

Skaugum gård

Skaugum gård er Kronprinsens enkeltpersonforetak, og inntektene kommer fra skogbruk og utleie av tolv boenheter, lager, jordbruks- og beiteareal. Utleien av boenhetene administreres av ekstern eiendomsforvalter og 20 prosent av lønnskostnadene til driftskoordinator i Kronprinsparets private stab belastes enkeltpersonforetaket for forvaltningsoppgaver som utføres. Dersom Det kongelige hoff utfører andre tjenester for Skaugum gård, faktureres også dette enkeltpersonforetaket.

Kongelige privat eide fritidseiendommer

Kongsseteren/Prinsehytta/Mågerø/Uvdal – Det kongelige hoff utfører forvaltningsoppgaver og vaktmestertjenester, inkludert gartneritjenester.

Kongelige privat leide fritidseiendommer

Dvergsøya/Jørstad – Det kongelige hoff gjør mindre driftsoppgaver (åpne/stenge, enkle gartneroppgaver).

Flatholmen – Kronprinsparets private fritidseiendom leies ut. Arbeid utført av Hoffet faktureres Kronprinsen privat.

FORSIKRING

Forsikringspremier for drift av Det kongelige hoff, som ansvarsforsikringer for kongelige eiendommer og parker og yrkesskadeforsikringer, reiseforsikringer med mer, dekkes av den offisielle bevilgningen. Det gjør også forsikring av private eiendommer og gjenstander som i stor grad brukes offisielt og/eller er nasjonale historiske eiendommer, som Kongeskipet, Kongsseteren og Skaugum hovedhus. Forsikring av private feriesteder som Flatholmen, Uvdal og Mågerø, dekkes av apanasjene.

Likestilling og HMS

TILSTAND FOR KJØNNSLIKESTILLING

Ved utgangen av 2021 var det 144 faste ansatte ved Det kongelige hoff. Kvinneandelen var på 54,55 prosent.

Gry Mølleskog ble i 2015 den første kvinnen i verden til å lede et hoff. Hoffsjefens ledergruppe består videre av fire menn og to kvinner. Vi har 16 personalledere, ni kvinner og syv menn.

Midlertidig ansatte

I 2021 hadde vi avtale med 165 midlertidig ansatte. 80 av disse var leietjenere (servitører) som jobbet ved større arrangementer. I slottsgartneriet hadde vi 17 sesongansatte. Øvrige midlertidig ansatte var i 2021 i hovedsak tilkallingshjelpere innenfor det kongelige hushold, sikkerhetsavdelingen og de kongelige eiendommer og parker. Disse har vært benyttet i forbindelse med fravær og ekstraordinære behov.

Uttak av foreldrepermisjon

I 2021 avviklet kvinner 114 uker foreldrepermisjon og menn 17 uker.

Kartlegging av deltid

14 av våre faste ansatte arbeider for tiden deltid. Fem personer har selv initiert fast redusert stilling eller søkt midlertidig redusert arbeidstid på grunn av omsorgsoppgaver etter arbeidsmiljølovens § 10-2 (4).

Vi har åtte medarbeidere som er ansatt i deltidsstilling. Seks personer har i dialog med arbeidsgiver gitt uttrykk for at deltiden er frivillig, blant annet på grunn av andre

arbeidsforhold og studier. Én person har oppgitt at deltiden er ufrivillig. Fire av våre deltidsansatte er menn.

Lønnskartlegging

Det kongelige hoff er i prosess med å utarbeide Hoffets lønnspolitikk i samarbeid med organisasjonene. Likestilling og ikke-diskriminering vil bli omtalt i denne.

Det kongelige hoff består av et bredt spekter faggrupper med tilhørende variasjon i utdanning og bakgrunn. Over halvparten av våre ansatte er fagarbeidere og en stor andel av disse har fagbrev, mesterbrev eller liknende. Vi har også en god andel rådgivere og seniorrådgivere med ulik erfaring og utdanning. Det er et stort ansiennitets-spenn i organisasjonen. Dette er hovedårsaken til lønnsforskjellene mellom kvinner og menn.

Resultat av lønnskartlegging

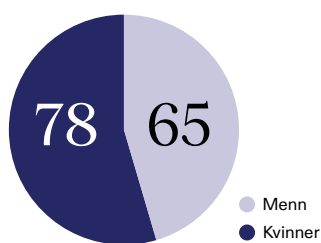
I hoffsjefens ledergruppe tjener kvinner 4,3 prosent mer enn menn. I de øvrige stillingsgruppene tjener menn mer enn kvinner (se figur neste side). Vi har to grupper med så få ansatte at vi ikke oppgir kjønns- og lønnsfordeling.

Med utgangspunkt i disse funnene vil vi kvalitetssikre resultatene for å sikre at det ikke er usaklige lønnsulikheter.

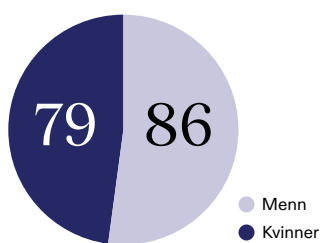
VÅRT ARBEID FOR LIKESTILLING OG MOT DISKRIMINERING

– Nordmenn er nordlendinger, trøndere, sørlendinger – og folk fra alle de andre regionene. Nordmenn har også innvandret fra Afghanistan, Pakistan og Polen, Sverige, Somalia og Syria. (...) Nordmenn er unge og gamle, høye

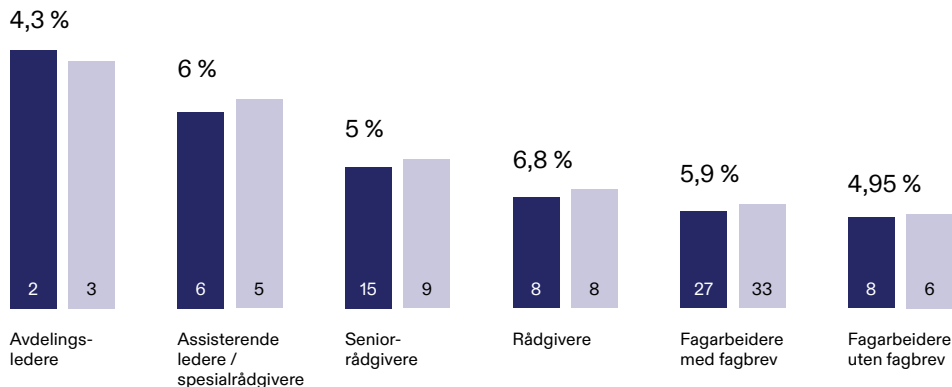
Kjønnsfordeling fast ansatte

Midlertidig ansatte

Lønnsnivå kvinner og menn

Diagrammet viser prosentvis lønnsforskjell mellom kvinner og menn i ulike stillingskategorier.

● Kvinner ● Menn

og lave, funksjonsfriske og rullestolbrukere. (...) Noen har god selvtillit, mens andre sliter med å tro på at de er gode nok som de er. (...) Nordmenn er engasjert ungdom og livserfarne gamle. Nordmenn er enslige, skilte, barnefamilier og gamle ektepar. Nordmenn er jenter som er glad i jenter, gutter som er glad i gutter, og jenter og gutter som er glad i hverandre. Nordmenn tror på Gud, Allah, Altet og Ingenting.

Sitatet ovenfor er hentet fra Hans Majestet Kongens tale i 2016. Det kongelige hoff skal vektlegge mangfold og reflektere samfunnet vi er en del av, og dette ønsker vi skal gjenspeile organisasjonen vår. Vi har over tid arbeidet målrettet med mangfold, og dette vil vi fortsette med.

Arbeidet med å sikre likestilling og forhindre diskriminering er forankret i virksomhetsplanen vår. I HR-strategien vektlegges leders ansvar for å sikre et godt, trygt arbeidsmiljø og å utøve støttende lederskap.

I våre etiske retningslinjer har vi slått fast at vi har nulltoleranse for seksuell trakassering, mobbing eller andre former for krenkende atferd. Vi har egne varslingsrutiner for dette. Jevnlige gjennomgang av de etiske retningslinjene skal bidra til at vi er bevisste vår egen atferd.

Ved gjennomføring av medarbeiderundersøkelser kartlegger vi diskriminering i tillegg til mobbing og trakassering. Ved negative funn iverksettes ytterligere kartlegging og tiltaksplan.

Rekruttering

Ved rekruttering skal ingen diskrimineres på bakgrunn av kjønn, alder, etnisitet, religion, livssyn eller seksuell orientering. Bredde og mangfold i organisasjonen er viktig.

Nesten 50 prosent av våre ansatte er mellom 50 og 67 år, og den gjennomsnittlige ansettelsestiden er 14 år. Større variasjon i alderssammensetningen har derfor vært ansett som en verdi i rekrutteringen.

Både faste og midlertidige stillinger skal som hovedregel lyses ut eksternt, i tillegg til at det informeres internt. Kvalifikasjonskrav og enhetens eksisterende sammensetning vurderes i forkant av rekrutteringsprosessen for å skape bevissthet rundt verdien av mangfold.

Både gjennom intern utlysning og generell organisasjonsutvikling gis ansatte muligheter for intern karriereutvikling.

I tillegg til kvalifikasjonskrav vektlegger vi bredde i alder, kjønn og bakgrunn ved utvelgelse av kandidater for intervju. Ofte inviterer vi relativt mange til førstegangsintervju, blant annet for å øke sannsynligheten for å nå kandidater som kan bidra til mangfold. Vi gjennomfører strukturerte intervjuer etter faste oppsatte skjema for å sikre likebehandling i intervjusituasjonen.

Vi har noen stillingsgrupper med overvekt av ett kjønn. Ved rekruttering til disse enhetene og stillingsgruppene har vi hatt særskilt søkelys på å bedre kjønnsbalansen og må fortsette dette arbeidet.

HR-seksjonen har utarbeidet et utkast til intern veileder for rekruttering hvor mangfold og ikke-diskriminering er tema. Det er viktig at alle som deltar i rekrutteringsprosessen og utvelgelse av våre framtidige kollegaer har god kompetanse på mangfoldsrekruttering og er kjent med de ulike grunnlagene for diskriminering.

Utviklingsmuligheter

Det kongelige hoff har 30 ulike yrkesgrupper med fagkompetanse som trenger oppdatering med jevne mellomrom. Det settes av kompetansemidler i avdelingene til dette. Det kongelige hoff har 16 personalledere, syv av disse er menn. For ledere gjennomføres både interne og eksterne utviklingsprogram. Det blir også gjennomført individuell lederopplæring ved behov.

Høsten 2020 oppgraderte Det kongelige hoff sine systemer til Microsoft 365, noe som innebar en endring i måten vi samhandler digitalt på. Organisasjonen har brukt mye ressurser på opplæring, og vi vil fortsette med dette. Det er viktig for oss at våre medarbeidere har god digital kompetanse, uavhengig av stilling og alder.

De senere årene har vi tilbudt videreutdanning for fagbrev til de renholdere som ikke har det. I tillegg til å heve kompetansen til våre medarbeidere, er dette også et tiltak som gir lønnsmessig uttelling for en lavtlønnet yrkesgruppe dominert av kvinner.

Muligheter for å kombinere arbeid og familieliv

Det kongelige hoff skal være en arbeidsplass som lar seg forene med familieliv. Fastsettelse av turnuser og planlegging av reiser og opphold på ulike eiendommer søkes planlagt i så god tid som mulig. Personlige ønsker kan spilles inn i forkant.

Vi har arbeidstakere med redusert arbeidstid på grunn av omsorgsoppgaver. Vi har bestemmelser om velferdspermisjon som ivaretar fri med lønn når våre medarbeidere har behov for oppfølging av barn eller andre pårørende. Det er også rom for fravær i forbindelse med behandlinger, rehabilitering og liknende.

Ved andre behov for tilrettelegging, for eksempel i forbindelse med midlertidige eller permanente funksjonsnedsettelse og/eller graviditet, følger vi gjeldende lov- og avtaleverk. Vi benytter veiledning og råd fra bedriftshelsetjenesten ved behov.

Pandemien har medført en betydelig utvikling i den digitale kompetansen i organisasjonen. Vi har erfart at vi kan samhandle godt selv om ikke alle er fysisk til stede. Medarbeidere som har behov for hjemmekontor på grunn av arbeidsoppgaver eller andre vektige velferdsgrunner, kan avklare dette med nærmeste leder.

Arbeidsplassen

Ansatte ved Det kongelige hoff har arbeidssted på Slottet, Skaugum og øvrige kongelige eiendommer. Dette er historiske bygg, og eiendommene er bygget før krav om universell utforming ble innarbeidet. Det kan innenfor noen stillingsgrupper være mulig å tilrettelegge for ulike funksjonshemninger.

Oppsummering og tiltak i 2022

Lønnskartleggingen viser at Det kongelige hoff må analysere de ulike stillingskategoriene og kartlegge hvorfor det er en lønnsulikhet i gruppene. Dette arbeidet planlegges gjennomført i samarbeid med organisasjonen. Vi planlegger en rekke tiltak i året som kommer. Vi skal:

- systematisere og videreutvikle arbeidet for likestilling og mot diskriminering etter lovpålagt metode, herunder utarbeide mål og tiltak
- ferdigstille lønnspolitikken
- gjennomføre medarbeiderundersøkelser med kartlegging av diskriminering, mobbing og trakassering
- kartlegge og vurdere om turnus og reisevirksomhet er til hinder for kvinnelige søkere
- ferdigstille rekrutteringsveileder med vekt på kompetanse om mangfoldsrekruttering og ikke-diskriminering

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Hoffsjefen har det øverste ansvaret for helse, miljø og sikkerhet (HMS) ved Det kongelige hoff. Den enkelte leder er ansvarlig for rapportering og oppfølging i sin enhet. Arbeidet blir fulgt opp av en egen HMS-koordinator.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) hadde to ordinære møter i 2021. Høsten 2021 ble det gjennomført valg på nye medlemmer til arbeidstakersiden. Nåværende AMU sitter til september 2023.

Hovedverneombudet deltar på møtene. I tillegg til hovedverneombud har Hoffet flere verneombud med ansvar for hvert sitt verneområde. De møtes jevnlig og er representert i ulike brukergrupper. Det systematiske HMS-arbeidet omfatter også årlige vernerunder.

HMS-koordinator leder samarbeidet med bedriftshelsetjenesten (BHT) om forebyggende tiltak og oppfølging av sykefravær. En representant for BHT deltar som rådgiver på møter i AMU.

Vi arbeider for at seniorer skal kunne stå lenger i arbeid og for å holde sykefraværet lavt. I 2021 var sykefraværet på 3,8 prosent. Dette omfatter både egenmeldt og legemeldt fravær. Det har ikke forekommet ulykker eller skader som kvalifiserer for rapportering til Arbeidstilsynet i 2021.

Hoffet tilbyr trening i arbeidstiden, trimrom og bedriftsmedlemskap på treningssentre. I tillegg legges det til rette for fri i forbindelse med arrangementer i regi av Slottets ski- og skøyteklubb.

Også i 2021 har mye av HMS-arbeidet handlet om å legge til rette for forsvarlig drift av virksomheten under koronapandemien. En egen arbeidsgruppe har vært dedikert til dette arbeidet, og ulike smitteverntiltak har blitt iverksatt og justert løpende. Det har også vært jobbet mye

med intern kommunikasjon for å informere og forklare medarbeiderne hvilke tiltak som er gjort og vurderingene bak disse.

YTRE MILJØ

Det kongelige hoff ønsker å være en rollemodell i det norske samfunnet. Miljøstrategien ble utviklet og ferdigstilt i 2016, og la grunnlaget for «Det grønne slottet». Vi har følgende visjon:

- Vi er gode naturforvaltere.
- Vi skal ikke forurense.
- Vi sparer strøm.
- Vi er klimasmarte.
- Vi skal ikke kaste.
- Vi viser vårt engasjement.

For å kunne jobbe målrettet med tiltak, tok vi i 2021 i bruk Klimakost. Klimakost er et verktøy utviklet for å beregne våre totale klimautslipp i et livsløpsperspektiv. Dette gjør det mulig å benytte eksisterende regnskapsinformasjon til å gi et oversiktsbilde over hvilke aktiviteter som bidrar mest til vårt klimafotavtrykk, slik at vi kan foreta aktive og bevisste miljøvalg.

I det daglige legger vi stor vekt på miljøvennlig drift av parkene, miljøvennlig renhold, korteste matvarer og sortering av avfall. En stor satsning de siste årene er etableringen av et nytt logistikkbygg i Stallgården. Prosjektet er ledet av Statsbygg og er et såkalt *FutureBuilt* forbildeprosjekt. Det skal stå ferdig i løpet av 2022.

Kongelige ordener og medaljer

Den Kongelige Norske St. Olavs Orden

Den Kongelige Norske St. Olavs orden ble innstiftet av Kong Oscar i 1847 og tildeles som «belønning for utmerkede fortjenester for Norge og menneskeheten». Hans Majestet Kongen er ordenens stormester, og de någjeldende statuttene ble fastsatt 19. juni 2015.

Kongen oppnevner, etter innstilling fra hoffsjefen, et ordensråd. Ordensrådet gir Hans Majestet råd om tildeling av St. Olavs Orden. Med unntak av kongelige og statsoverhoder tildeles St. Olavs Orden i dag kun nordmenn.

I 2021 har ordensrådet bestått av Eva Hildrum (kansler), Anne Husebekk (visekansler), hoffsjef Gry Mølleskog (skattmester), Gunnar Bovim, Tore Ulstein og Ellen Horn.

Det har i 2021 vært avholdt to møter i ordensrådet.

Ordenskanselliet mottar og forbereder saker som legges fram for ordensrådet. Ordenskanselliet ledes av kansellisjef Mette Tverli. Kansellisjefen assisteres av ordenssekretær Sven Gj. Gjeruldsen.

STORKORS

- H.M. Kong Willem-Alexander, Nederland

KOMMANDØR MED STJERNE

- H.M. Kongens privatsekretær Knut Brakstad, Asker
- Jordmor og landrepresentant i WHO Elizabeth Hoff, Oslo
- Hoffsjef Gry Mølleskog, Oslo

KOMMANDØR

- Tidligere riksadvokat Tor-Aksel Busch, Snarøya
- Professor dr. med. Lars Erik Folkvord Hanssen, Oslo
- Visekunstner Halvdan Johannes Falck Sivertsen, Bodø

RIDDER 1. KLASSE

- Tidligere klimaforhandler Harald Dovland, Strømmen
- Leder for det kongelige sekretariat Olav Heian-Engdal, Oslo
- Daglig leder Erik Hillestad, Oslo
- Førsteamanuensis Odd Mathis Hætta, Alta
- Professor emeritus Trond Hans Kverno, Bodø
- Høyesterettsdommer dr. jur. Magnus Arvid Matningsdal, Bryne
- Doktor Jannicke Mellin-Olsen, Haslum
- Professor emeritus Steinar Sælid
- Professor, dr. agric. Odd Vangen, Ås
- Tidligere langrennsløper Ingrid Wigernæs, Hemsedal

Den Kongelige Norske Fortjenstorden

Den Kongelige Norske Fortjenstorden ble opprettet ved kongelig resolusjon 14. juni 1985. Ordenens statutter ble samme dag fastlagt av Kong Olav V.

Ordenen kan tildeles utenlandske borgere og norske borgere i utlandet som belønning for utmerkede fortjenester for Norge og menneskeheten. Ordenen kan også tildeles for embetsfortjenester til diplomatiske tjenestemenn og til Norges honorære konsuler. Hans Majestet Kongen er ordenens stormester. Gjeldende statutter ble fastsatt 19. juni 2015.

Ordensrådet gir Hans Majestet råd om tildeling av Fortjenstorden. Ordensrådet ledes av hoffsjef Gry Mølleskog og har for øvrig bestått av protokollsjef Johan Vibe, Utenriksdepartementet og kansellisjef for Den Kongelige Norske St. Olavs Orden, Mette Tverli.

Det har i 2021 vært avholdt ett møte i ordensrådet.

Det er ordenens kanselli som mottar og forbereder saker som legges fram for ordensrådet. Kanselliets kontor er lokalisert i Utenriksdepartementet og ble ledes av kansellisjef Marius Dirdal. Kansellisjefen assisteres av ordenssekretær Per Eigil Schwab.

STORKORS

- Hoffsjef Christoffel Breedveld, Nederland
- Kontreadmiral Ludgerus Hubertus Ignatius Brummelaar, Nederland
- Ambassadør Alberto Colella, Italia
- Ambassadør Jarl Kåre Frijs-Madsen, Danmark
- Ambassadør John Groffen, Nederland
- Utenriksminister Hubertus Petrus Maria Knapen, Nederland
- Ambassadør Rami Ladi, Marokko
- Ambassadør George Monteiro Prata, Brasil
- Ambassadør António Manuel do Amaral Quinteiro Lopes Nobre, Portugal
- Ambassadør Tom van Oorschot, Nederland
- Ambassadør Waldemar E. Coutts Smart, Chile
- Ambassadør Young-sook Nam, Sør Korea

KOMMANDØR MED STJERNE

- Direktør Christoffer Jonker, Nederland
- Kanselsjef Sjoert Antonius Maria Klein Schiphorst, Nederland
- Kabinettsekretær Eric Frank Verwaal, Nederland

KOMMANDØR

- Protokollsjef Tone Elisabeth Bækkevold Allers, Norge
- Ambassadør Ole Terje Horpestad, Norge
- Ambassadør Jostein Leiro, Norge
- Avdelingsdirektør Frédéric Leonard Manche, Nederland
- Adjutant Abraham Rimmelzwaal, Nederland
- Ambassadør Espen Rikter-Svendsen, Norge
- Kommandør Simon Leendert Schot, Nederland
- Ministerråd Pornphan Sittichavijit, Thailand
- Ambassadør Per Strand Sjaastad, Norge
- Ambassadør Mari Skåre, Norge
- Ambassadør Tine Mørch Smith, Norge
- Ambassadør Beate Stirø, Norge
- Ambassadør Erik Svedahl, Norge
- Ambassadør Bård Ivar Svendsen, Norge
- Kommandør Juha Aukusti Tuominen, Finland

RIDDER 1 KLASSE

- Tidligere honorær generalkonsul Arild Bakke, Madagaskar
- Ambassadør Siri Barry, Norge
- Første ambassadesekretær Anneli Behrens, Sverige
- Ambassadør Vegard Sundsbø Brynildsen, Norge
- Privatsekretær Ahmed Dadou, Nederland
- Ambassadør Anders Eide, Norge
- Honorær konsul Thomas Edig, Tyskland
- Oversetter Turid Farbregd, Finland
- Generalkonsul Arne Jan Flølo, Norge
- Ambassadør Therese Helene Løken Gheziel, Norge
- Professor Toshihiro Kamikake, Japan
- Ambassadør Anne-Kirsti Karlsen, Norge
- Honorær generalkonsul Ulf Larsson, Sverige
- Honorær konsul Birna Lárusdóttir, Island
- Ambassadør Knut Eiliv Lein, Norge
- Generalkonsul Astrid Nærum, Norge
- Honorær konsul Detlef Palm, Tyskland
- Oberstløytnant John Pantages, USA
- Ambassadør Olav Reinertsen, Norge
- Kommandørkaptein Scott E. Riffle, USA
- Honorær konsul Rosa Maria Torrens Sanchez, Spania
- Ambassadør Hilde Solbakken, Norge
- Honorær konsul Burak Tonbul, Tyrkia
- Informasjonssjef Willemien Veldman, Nederland
- Honorær konsul Mustafa Nüvit Özkan, Tyrkia
- Honorær generalkonsul Fredrik Åberg, Sverige

Hans Majestet Kongens Medaljeråd

Medaljerådet er Hans Majestet Kongens rådgivende organ i medaljesaker. Medaljerådet har i 2021 bestått av hoffsjef Gry Mølleskog, kansellisjef Mette Tverli, ordenssekretær Sven

Gj. Gjeruldsen, bibliotekar Elin Rognan og sjef for det kongelige sekretariat, Olav Heian-Engdal. Medaljerådet har hatt to møter i 2021.

St. Olavsmedaljen

St. Olavsmedaljen ble innstiftet av Kong Haakon VII i 1939 «til belønning av fortjenster ved utbredelse av kjennskap til Norge og fremme av forbindelsen mellom det utflyttede Norge og hjemlandet». St. Olavsmedaljen kan tildeles nordmenn og utlendinger. Medaljen deles ut i sølv med krone.

ST. OLAVSMEDALJEN

Ingen ble tildelt St. Olavsmedaljen i 2021.

Kongens Fortjenstmedalje

Kongens Fortjenstmedalje ble innstiftet av Kong Haakon VII i 1908. Kongens Fortjenstmedalje utdeles til belønning for pionerinnsats eller annen innsats av særlig samfunns-gavnlig natur, særlig fortjenstfull ulønnet innsats over lengre tid i samfunnslivet eller særlig fortjenstfullt arbeid gjennom lang tid der innsatsen har ligget betydelig over det normale – i kombinasjon med aktivt samfunnsenga-sjement. Medaljen kan også tildeles for en livsinnsats som kan stå som eksempel for andre.

KONGENS FORTJENSTMEDALJE

- Bjørnar Allgot, Oslo
- Herdis Alvsvåg, Paradis
- Olaf Jostein Andreassen, Søgne
- Reidun Laura Andreassen, Vestre Jakobselv
- Svein Gisle Apeland, Haugesund
- Ann-Åse Baustad, Brønnøysund
- Oscar Neumann Berg, Bodø
- Edel Marie Bratlie, Skjetten
- Arne Nikolai Dagsvik, Evenskjer
- Olga Gerd Dysthe, Bergen
- Karl Elling Ellingsen, Trondheim
- Sten Magne Engen, Stokmarknes
- Kai Magne Erland, Brennåsen
- Ola Gjendem, Molde
- Rolf Stian Grundesen, Tønsberg
- Kjell Steinar Grytbakk, Meråker
- Hilde Helene Harnæs, Oslo
- Kirsten Helledal, Søndeled
- Synnøve Petrine Rekkedal Hill, Sæbø
- Kjell Himle, Voss
- Unni Nyheim Kristoffersen, Oslo
- Freddy Larssen, Oslo
- Kåre Lindeland, Tonstad
- Asbjørg Nelly Lohne, Austrheim
- Kristian Lunde, Stord
- Odd Terje Lysebo, Larvik
- Arvid Einar Martinsen, Korgen
- Reidun Marie Mellem, Tomasjord
- Tom Myran, Trondheim
- Harald Anton Nilsen, Leinesfjord
- Rigmor Noer, Roverud
- Hans Eyvind Næss, Hafrsfjord
- Arvid Petterson, Lakselv
- Britt Irene Rajala, Tana
- Per Kristian Roghell, Sandnessjøen
- Anne Lise Ryel, Oslo
- Per Atle Røe, Ørsta
- Bjørn Frithjof Selfors, Mo i Rana
- Leiv Solberg, Froland
- Terje Solberg, Sande i Vestfold
- Greta Vaag Sollie, Engeløya
- Øyvind Strand, Skien
- Jan Thorsen, Haugesund
- Trond Vidar Vedum, Ilseng
- Grunde Johan Schach Vegard, Tønsberg
- Stig Winsnes, Trondheim
- Jon Ødegård, Ringebo

H.M. Kongens Erindringsmedalje

H.M. Kongens Erindringsmedalje ble innstiftet i 1906 av Kong Haakon VII som belønning til personell som har vist særlig fortjenstfullt virke i H.M. Kongens tjeneste. Medaljen kan også tildeles utlendinger i forbindelse med statsbesøk og personer tjenestegjørende ved Norges utenriksstasjoner som har gjort en særskilt innsats som bør påskjønnes. Sakene for tildeling av medaljen til utlendinger og personer tjenestegjørende ved Norges utenriksstasjoner behandles og innstilles fra Ordensrådet for Den Kongelige Norske Fortjenstorden.

KONGENS ERINDRINGSMEDALJE I GULL

- Jørn Rune Andersen ved Den kongelige politiskorte
- Sjøfører Richard Andersen, Oslo
- Hoffdame Jolanda ten Brinke, Wisch
- Hushovmester Arie Brugman, Ipendam
- Arrangementssjef Jacobus Johannes van Langevelde, Leiden
- Fagleder lønn og regnskap Jan Ståle Flattum, Oslo
- Sjøfører Fred Jackson, Washington
- Lakei Roger Martinus Maria Mous, Heerlen
- Bibliotekar Kjersti Myrene, Oslo
- Lakei Gijsbert van der Toorn, Gouda
- Kansellisjef Mette Eriksen Tverli, Oslo
- Kammertjener Marinus Vink, Heteren

KONGENS ERINDRINGSMEDALJE I SØLV

- Lakei Elise Maria di Addario, Delft
- Kokk Niklas Johan Björck, Oslo
- Lakei Natascha Elijsen, Arnhem

- Lakei Graeme Leslie Jones, Hobart
- Lakei Raymond Lammertink, Almelo
- Arkivar Susan Katrin Fjällgren de Sá Miranda, Rio de Janeiro
- Lakei Jessica Nebbeling, Delft
- Sølvkammerbetjent Johannes Dirk Pronk, den Haag
- Lakei Marc Ricardo van Rij, Gouda
- HMS-koordinator Trine Sand, Oslo
- Lakei Daan Ben Schouten, 's-Hertogenbosch
- Lakei Christian Walter Slabbekoorn, Duisburg
- Husassistent Marit Sundby, Nes
- Husassistent Arlene Sønderup
- Driftskoordinator Jan Erik Thorsen, Asker
- Husassistent Ildiko Tököli
- Lakei Edwin Vermeulen, Rotterdam
- Lakei Charlotte Francisca Maria Wentink, Leidschendam
- Lakei Holke Herman Maria Wierema, Rotterdam
- Slottsknekt Henrik Skarpeid Østerud, Øvre Eiker

Kongelige fond og stiftelser

Kronprinsparet samlet ungdom fra prosjekter støttet av Kronprinsparets Fond til lunsj på Skaugum i anledning Fondets 20-årsjubileum.

Tradisjonen med kongelige fond og stiftelser til allmen-nyttige formål har siden Kong Haakon og Dronning Mauds tid vært en viktig del av De kongeliges offisielle virke. Fondene har tradisjonelt vært opprettet i forbindelse med spesielle merkedager i Kongefamilien. Ved kongelige jubileer blir gaver fra det offisielle Norge ofte gitt som bidrag til fondene og deres formål i stedet for personlige gaver til De kongelige.

Det er i dag fem kongelige fond og stiftelser som arbeider for ulike allmenntilgittige formål. Fondene avgir egne regnskaper og er registrert i Stiftelsestilsynet og Brønnøysundregistrene. Alle fondene har investeringsinstruksjoner vedtatt av styret, og instruksene inneholder krav om etisk forvaltning. Kronprinsparets Fond har plassert kapitalen i KLP. FORMUE forvalter kapitalen i Kronprinsesse Märthas Minnefond og Prinsesse Märtha Louises Fond, mens Grieg Investor forvalter kapitalen i H.M. Dronning Sonjas Kunstnerstipend.

Stiftelsene ønsker å utvise åpenhet om sin virksomhet. På bakgrunn av dette vedtok styrene i 2018 nye retningslinjer for mottak av gaver. Dette innebærer at alle økonomiske bidrag til fondene fra næringsliv og større private givere redegjøres for i noter til årsregnskapene og årsberetningene og gjøres tilgjengelig på nett. Private givere som gir mindre beløp, skal være anonyme i henhold til retningslinjer fra Norges Innsamlingsråd.

KRONPRINSESSE MÄRTHAS MINNEFOND

Kronprinsesse Märthas Minnefond gir økonomisk støtte til sosiale og humanitære tiltak i organisasjoner og foreninger. Fondet ble opprettet 1. april 1929. Etter Kronprinsessens død ble det besluttet å videreføre arbeidet som minnefond. Gjeldende statutter ble fastsatt av Hans Majestet Kongen 8. mars 2007.

Arbeidet med fondet er en del av Prinsesse Astrid, fru Ferners offisielle oppgaver på vegne av Kongehuset, og Det kongelige hoff bistår med administrasjon og forretningsførsel. Hoffets oppgaver er beskrevet i fondets statutter.

Fondets styre ledes av Prinsesse Astrid, fru Ferner. Øvrige styremedlemmer er Gry Mølleskog, Ingelin Killengreen, Egil Vindorum og Knut Brakstad. Daglig leder er Mette Tverli. I 2021 avholdt styret sitt årsmøte 9. mars. Av totalt 174 søknader ble 96 mottakere tildelt til sammen 585 000 kroner. Det antas at nedgangen i antall søknader skyldes pandemien.

Fondets kapital 31. desember 2021 var om lag 28,86 millioner kroner.

PRINSESSE MÄRTHA LOUISES FOND

Prinsesse Märtha Louises Fond støtter tiltak til hjelp og

glede for barn med funksjonshemming. Fondet prioriterer tiltak som kommer barna direkte til gode og legger vekt på at bidraget skal gå til aktiviteter for barna. Fondet ble opprettet 15. september 1972. Gjeldende statutter ble fastsatt av Hennes Majestet Dronningen 2. mai 2007.

Prinsesse Märtha Louises offisielle virke er i hovedsak knyttet til arbeid for mennesker med funksjonshemming. Oppgaver i tilknytning til fondet er en naturlig del av dette, og Hoffet bistår med administrasjon og forretningsførsel. Hoffets oppgaver er beskrevet i fondets statutter.

Fondets styre ledes av Prinsesse Märtha Louise. Øvrige styremedlemmer er Kristine Ryssdal, Karin Liabø og Ole Jacob Sunde. Fondets rådgivende komité består av Anders Smith og Hanne Ramstad Jensen (oppnevnt av Helse- og omsorgsdepartementet i henhold til statuttene) samt Nils Erik Ness (oppnevnt av styret i henhold til statuttene). Daglig leder er Mette Tverli.

Styret avholdt i 2021 sitt årsmøte 14. juni og fordelingsmøte 20. september. Fondet mottok 28 søknader, hvorav 14 mottakere ble tildelt til sammen 272 000 kroner. Det antas at nedgangen i antall søknader skyldes pandemien.

Fondets kapital 31. desember 2021 var om lag 16,83 millioner kroner.

KRONPRINSPARETS FOND

Kronprinsparets Fond ble opprettet av Deres Kongelige Høyheter Kronprins Haakon og Kronprinsesse Mette-Marit i forbindelse med bryllupet 25. august 2001.

Kronprinsparets Fond arbeider for at alle ungdommer i Norge skal kunne delta i samfunnet, enten det er i utdanning, jobb eller på sosiale arenaer. Derfor støtter og samarbeider Fondet med prosjekter som gir ungdom arenaer for mestring, tilhørighet og fellesskap.

Fondet ønsker å bidra til å sikre bærekraft i prosjektene og at metodene og innsatsen kommer flere unge til gode. Fondet arbeider tett med prosjektene i det daglige, og samarbeidspartnerne bidrar også med verdifull kompetanse og rådgiving.

I 2021 har Fondet støttet og samarbeidet med UngInvest AIB, Stiftelsen *Dale Oen Experience*, *Sandwich Brothers* og *Catalysts*. UngInvest AIB er et videregående læringstilbud i Viken fylkeskommune. Her kan ungdommene enten ta et avklaringsår eller gjennomføre hele eller deler av sin videregående utdanning. Stiftelsen *Dale Oen Experience* gir unge muligheter til mestring gjennom aktiviteter, leirer, ekspedisjoner og et ellefte skoleår. *Sandwich Brothers* ansetter gutter med flyktningbakgrunn til å lage og selge økologisk sandwich-is. *Catalysts* er et mentorprogram som kobler ungdom i videregående skole med voksne i arbeidslivet.

I 2019 lanserte Fondet programmet Flyt – et tilbud for ungdom i overgangen til videregående skole. Flyt skal bidra til å styrke livsmestringsferdigheter og psykisk helse, vennskap unge imellom, og på lang sikt bidra til at flere gjennomfører videregående utdanning. Programmet er utviklet av Kronprinsparets Fond i samarbeid med ungdom, forskere, fagfolk og praktikere.

Det faglige innholdet er utviklet sammen med organisasjonen Voksne for Barn. Velferdsforskningsinstituttet NOVA følger programmet med forskning.

Samarbeidspartnere og økonomiske bidragsytere til Fondet i 2021 var Egmont Fonden, DNB, Wilstar, North Star, Sparebankstiftelsen DNB, Stiftelsen Dam og Selvaag og Schage Eiendom. Probonopartnere var Wiersholm, McKinsey & Company, TRY og Apeland.

Det kongelige hoff bistår Fondet med forretningsførsel.

Fram til august 2021 hadde Fondets styre følgende medlemmer: Kronprinsen og Kronprinsessen, styreleder Kristin Halvorsen, Johannes Heggland, Camilla Stoltenberg, Susanne Munch Thore, Mawra Mahmood og Ole Edvard Wold-Reitan.

I september 2021 fikk Fondet nytt styre med følgende medlemmer: Kronprinsen, styreleder Kristin Halvorsen, Johannes Heggland, Ole Edvard Wold-Reitan, Rune Bjerke, Zahra Sabha, Yosef Wolde-Mariam, Sindre Østgård og Anita Valaker.

Sekretariatet holder til i stallbygget på Madsrud Gård og hadde i 2021 3,7 årsverk fordelt på fem medarbeidere. Daglig leder er Irene Løken Lystrup.

Fondets kapital 31. desember 2021 var om lag 28,45 millioner kroner.

H.M. DRONNING SONJAS KUNSTNERSTIPEND THE QUEEN SONJA PRINT AWARD

H.M. Dronning Sonjas Kunstnerstipend – *Queen Sonja Print Award (QSPA)* – ble stiftet 14. januar 2011. Formålet med stiftelsen er å skape interesse og inspirere til utviklingen av grafisk kunst. QSPA mener at kunst og kultur er helt sentralt for utviklingen av mennesker og samfunn, og stiftelsen ønsker å gjøre kunst til en viktig og naturlig del av folks liv.

Hvert annet år deler stiftelsen ut den internasjonale grafikkprisen *Queen Sonja Print Award*. Så langt man kjenner til, er dette verdens største pris innen grafisk kunst.

Stiftelsen deler også ut *QSPA Lifetime Achievement Award* som ærer livslange kunstnerskap og *QSPA Inspirational Award* som går til en ung, nordisk kunstner. Mottakerne får tilbud om arbeidsopphold ved grafiske verksteder og utstillinger, både i samarbeid med andre kunstnere knyttet til QSPA og alene. Ønsket er å skape utvikling, aktivitet og engasjement.

I 2021 markerte QSPA sitt tiårsjubileum med utgivelse av boken «QSPA 10», men for øvrig førte pandemien til redusert aktivitet og flere avlyste arrangementer.

QSPA samarbeider med Artica Svalbard og har stilt en trykkpresse til disposisjon for Artica i deres lokaler i Longyearbyen. QSPA bruker sin kompetanse og sitt kontaktnett til å nominere kunstnere til Articas residensprogram. I 2021 har Andreas Siqueland, Petter Buhagen og Line Prip deltatt i residensprogrammet.

Stiftelsen åpnet i 2021 et eget visningssted for grafikk i Bispevika i Oslo. Hensikten er å skape et sted der grafikk kan gjøres tilgjengelig for et større publikum, et møtested hvor det er lav terskel for å gå inn og store muligheter for gode samtaler om kunst.

Dronningen har støttet opp om kunst og kultur gjennom flere tiår, og hennes innsats i QSPA inngår i hennes offisielle virke. Det kongelige hoff bistår derfor stiftelsen med forretningsførsel og administrasjon. QSPA betaler for deltids prosjektledelse til Hoffet, og styremedlemmene legger ned betydelig innsats uten godtgjørelse.

Styret ledes av Hennes Majestet Dronningen. Øvrige styremedlemmer er Gry Mølleskog, Cecilie Malm Brundtland, Magne Furuholmen, Håvard Homstvedt og Anne Hilde Neset. Daglig leder er Mette Tverli.

Det har i løpet av 2021 blitt avholdt årsmøte og seks styremøter.

Stiftelsens kapital 31. desember 2021 var om lag 61,44 millioner kroner.

SIKT

SIKT er en årlig konferanse initiert av Kronprinsen. Målet med SIKT er å skape en møteplass for unge ledere og talent fra hele landet, på tvers av sektorer. På SIKT kan deltakerne lære av hverandre og diskutere felles utfordringer og muligheter i framtidens Norge.

I 2021 ble SIKT arrangert for niende år på rad – denne

Dronning Sonja under åpningen av sommerutstillingen i QSPAs galleri i Oslo.

gangen i Bodø og Nord-Norge, og med «Muligheter» som tema. Årets konferanse ble arrangert med et rekordstort antall samarbeidspartnere. Det inkluderte både Nord universitet og det franske universitetet INSEAD, i tillegg til lokale institusjoner som kulturkvartalet Stormen, Nordlandsmuseet og Arktisk Filharmoni. Etter et år med nedstengning var det viktig å fokusere på kultur og løfte fram ekstra mange norske artister. De samlede tilbakemeldingene fra deltakerne var svært gode.

Til nå har SIKT blitt organisert i Bodø, Lillehammer, Trondheim, Tromsø, Bergen, Ålesund, Kristiansand og Stavanger. Tidligere temaer har vært verdiskaping, framtidens Norge, nyskaping, ledelse, drivkraft, samspill og endring. Planen er at SIKT skal arrangeres minst ti ganger, over hele Norge, med temaer som er relevante for å bygge et sterkt Norge for fremtiden. I 2022 planlegges SIKT for tiende gang, og man er også i gang med å planlegge et jubileumsarrangement i 2023. Da vil det være

ti år siden den første SIKT-konferansen ble avholdt i 2013.

SIKT inngår i Kronprinsens offisielle virke og er del av hans engasjement for unge i Norge, næringsliv og entreprenørskap. Hoffet bistår derfor med administrasjon og organisering av konferansen og er i henhold til vedtektene forretningsfører for stiftelsen. I stiftelsens styre sitter Kronprins Haakon (styreleder), samt Gry Mølleskog og Adam Saga Ikdahl. Daglig leder er Tone Rinden Rygh.

Stiftelsens kapital 31. desember 2021 var om lag 0,93 millioner kroner.

Årsregnskap

Hoffsjefens kommentar til regnskapet

Det pågående sikkerhetsprosjektet ved de kongelige eiendommene har hatt planlagt høyt aktivitetsnivå i 2021 og har derfor et regnskapsmessig underskudd på kroner 129 144 266 som dekkes av tidligere års avsetninger. Den ordinære driften har et regnskapsmessig underskudd på kroner 3 998 329. Årsaken til merforbruket er gjennomførte vedlikeholds- og rehabiliteringsprosjekter av park og bygningsmasse som dekkes av driftsavsetninger fra tidligere år. Årsregnskapet for Den kongelige civilliste er gjort opp med et regnskapsmessig resultat som viser et underskudd på kroner 132 129 697 sammenholdt med årets bevilgning.

Sikkerhetsprosjektet er planlagt ferdigstilt i 2022. Prosjektet er forsinket og vil bli dyrere enn tidligere antatt, men har i 2021 fremdeles blitt finansiert av prosjektets egen bevilgning og avsetninger. Både pandemien og grunnforholdene i Slottsparken og Dronningparken har vist seg å være svært utfordrende, og dette har ført til forsinkelser. Kombinert med andre forhold, som økte råvarepriser på materialer, lengre leveringstider og mangel på arbeidskraft, har det ført til økte kostnader. Dette er uforutsette forhold som inntraff etter at prosjektet ble igangsatt. Ved årsskiftet ble prognosen økt, og midler ut over kostnadsrammen vil bli nødvendig.

Den ordinære driften har også i 2021 blitt preget av pandemien. Offisielle aktiviteter innen- og utenlands har blitt avlyst eller utsatt, og det har blitt forskyvning av flere planlagte prosjekter. Den akkumulerte avsetningen

for det ordinære bevilgningsregnskapet utgjør nå cirka 54 millioner kroner, hvorav drøyt syv millioner kroner er knyttet til Kronprinsparets driftsreserve. En stor del av reserven vil måtte benyttes til å finansiere ferdigstillingen av sikkerhetsprosjektet i 2022.

Regnskapet viser at store deler av den ordinære bevilgningen benyttes til å vedlikeholde og utvikle Slottet og øvrige statlige kongelige eiendommer og de kulturelle og historiske verdier som befinner seg der.

Årsregnskapet for Åpent Slott viser et overskudd på kroner 70 304. Overskuddet er tillagt egenkapitalen.

De fremlagte regnskaper, med tilhørende noter, gir etter min oppfatning et tilfredsstillende uttrykk for resultatet i 2021 og den økonomiske stillingen ved årsskiftet. Likviditetssituasjonen på balansedagen anses tilfredsstillende fordi det er tilstrekkelig innestående på bankkonto. Fortsatt drift er lagt til grunn ved avleggelsen av årsregnskapene. Det er ikke inntruffet forhold etter regnskapsårets utgang som det ikke er tatt hensyn til i årsoppgjøret. Årsregnskapene er avlagt i tråd med reglene i regnskapsloven og økonomireglementet for Det kongelige hoff.

Det kongelige slott, 19. april 2022
Gry Mølleskog, hoffsjef

Årsregnskap for Den kongelige civilliste

RESULTATREGNSKAP	NOTE	2021	2020
INNETEKTER			
Overføring post 50/51	2	311 891 000	268 137 000
Refusjonsinntekter og andre inntekter	3	491 725	624 504
Sum		312 382 725	268 761 504
KOSTNADER			
Lønnskostnader	4	139 906 225	134 433 196
Anskaffelser og rehabilitering/utvikling	5	7 976 031	7 023 741
Driftskostnader	6	54 002 092	47 204 747
Prosjekter	8	242 962 892	146 084 551
Sum		444 847 241	334 746 236
Driftsresultat		-132 464 516	-65 984 732
Finansinntekter	7	334 819	1 418 635
Årsresultat	1	-132 129 697	-64 566 097
OVERFØRINGER			
Overført fra/til prosjektavsetninger	8/9	-128 131 368	-87 433 948
Overført til/fra andre avsetninger	8/9	-5 716 395	22 425 176
Overført til/fra avsetning Kronprinsparets driftsregnskap	8/9	1 718 066	442 676
Sum		-132 129 697	-64 566 097

BALANSE PR. 31. DESEMBER	NOTE	2021	2020
EIENDELER			
Omløpsmidler			
Fordringer		1 472 317	676 066
Forskutterte kostnader		1 806 941	2 112 891
Sum		3 279 258	2 788 957
Bankinnskudd			
Kassebeholdning		50 491	55 822
Bankinnskudd drift		124 293 164	253 764 384
Bankinnskudd skattetrekk		5 360 080	4 610 792
Sum		129 703 736	258 430 998
SUM OMLØPSMIDLER		132 982 994	261 219 955
SUM EIENDELER		132 982 994	261 219 955
AVSETNINGER OG KORTSIKTIG GJELD			
Avsetninger			
Avsetning til post 51-prosjekter under utførelse	8/9	19 559 803	147 691 171
Avsetning til post 50-prosjekter	8/9	46 412 159	52 128 555
Avsetning overført fra Kronprinsparets driftsregnskap	8/9	7 650 772	5 932 706
Sum		73 622 735	205 752 432
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		38 365 929	36 417 838
Skyldige offentlige avgifter		9 926 913	8 878 220
Avregning pensjonsforpliktelser		-827 887	-1 187 437
Skyldige feriepenger		11 895 303	11 358 903
Sum		59 360 259	55 467 524
SUM AVSETNINGER OG KORTSIKTIG GJELD		132 982 994	261 219 955

Oslo, 19. april 2022

 Gry Mølleskog
 Høffsjef

Noter til årsregnskapet for Den kongelige civilliste

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Det kongelige hoff omfatter både Den kongelige civilliste (post 50/51) og underenheten Åpent Slott, men vi har valgt å regnskapføre enhetene separat. Begrunnelsen for separate regnskap er at Åpent Slott er merverdiavgiftsregistrert virksomhet og utenfor det som dekkes av overføring post 50/51.

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk. Økonomireglementet for Det kongelige hoff, som ble fastsatt ved H.K.H. Kronprinsregentens resolusjon 5.7.02, gjeldende fra 1.1.02, er i tillegg benyttet som grunnlag for utarbeidelse av resultatregnskap, balanse og noter. Basert på at årsregnskapet utarbeides i henhold til Økonomireglementet anses det ikke nødvendig å utarbeide en kontantstrømoppstilling. Fortsatt drift er lagt til grunn ved avleggelse av årsregnskapet.

Inntekter: Overføring/bevilgning post 50: Midler bevilget over post 50 skal dekke kostnadene for Kongehusets offisielle oppgaver, drifts- og lønnskostnader for Det kongelige hoff, samt forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av de statlige eiendommer med tilhørende parker i Oslo, som er stilt til H.M. Kongens disposisjon. Overføring/bevilgning post 51: «Særskilte prosjekt ved Det kongelige hoff». Midler bevilget over post 51 er øremerket prosjekter med så stor kostnadsramme at ordinær bevilgning ikke kan finansiere dem.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld: Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år, er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som forfaller til betaling senere enn ett år, er klassifisert som anleggsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld, er tilsvarende kriterier lagt til grunn. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Anleggsmidler: Det kongelige hoffs innkjøp av varige driftsmidler som IKT-utstyr, kontormaskiner, inventar, biler samt rehabilitering av statlig eiendomsmasse kostnadsføres i resultatregnskapet. Anskaffelser anses forbrukt i regnskapsåret fordi de har kort økonomisk levetid eller gjelder Statens eiendommer. Prosjekter finansiert gjennom offentlige tilskudd regnskapføres etter god regnskapsskikk for offentlige tilskudd (NRS4). Se spesifikasjoner i note 6 om kostnadsførte anskaffelser og rehabilitering, samt i note 8 for tilsvarende kostnader i prosjekter.

Periodiseringsregler: Regnskapet bygger på det grunnleggende prinsippet om sammenstilling. Alle kostnader belastes etter hvert som de påløper. Ved årsslutt foretas avsetning for påløpte kostnader basert på den kunnskap man har ved avslutning av regnskapet.

Fordringer: Kundefordringer og andre fordringer er oppført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap.

Bankinnskudd, kontanter: Bankinnskudd, kontanter og lignende inkluderer kontanter og bankinnskudd med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Pensjoner: Pensjonsforpliktelser balanseføres ikke. Pensjonskostnader er innbetalinger til Statens Pensjonskasse, der alle ansatte som tilfredsstillende er til enhver tid gjeldende regler for medlemsskap, er medlemmer. Avregning pensjonsforpliktelser gjelder differanse mellom beregnet og innbetalt premie til Statens Pensjonskasse pr. 31/12.

Årsresultat og avsetninger: I økonomireglementet framkommer at Det kongelige hoff beholder disposisjonsretten til utbetalte midler dersom årsregnskapet viser et positivt resultat, og alternativt har ansvaret for å dekke et eventuelt negativt årsresultat. I årsregnskapet kan det foretas avsetninger til framtidig bruk. Årsresultatet for 2021 har redusert prosjekter under utførelse post 51 med kr 128 131 368, redusert prosjekter/driftsreserve post 50 med kr 5 716 395 og er tilført med kr 1 718 066 til avsetninger for Kronprinsparets offisielle virksomhet. Se spesifikasjoner i note 8 og 9.

NOTE 2 OVERFØRING POST 50/51 OG ANDRE OVERFØRINGER	2021	2020
Bevilgning: St.prp. nr. 1, 2020-2021, KMD, programområde 00 kap.1, post 50	213 991 000	218 137 000
Bevilgning: St.prp. nr. 1, 2020-2021, KMD, programområde 00 kap.1, post 51	97 900 000	50 000 000
Sum	311 891 000	268 137 000

NOTE 3 REFUSJONSINTEKTER OG ANDRE INNTEKTER

Diverse refusjonsinntekter	491 725	624 504
Andre inntekter		
Sum	491 725	624 504

Refusjonsinntekter er lønnsrefusjon for arbeid H.M. Dronning Sonjas Kunstnerstipend, H.M. Dronning Sonjas private kunstvirksomhet, Kongeparets apanasjeregnskap, Åpent Slott og Skaugum Gård.

NOTE 4 LØNNSKOSTNADER

Lønn og feriepengar	108 937 491	102 659 484
Pensjonskostnader	9 697 773	11 222 947
Arbeidsgiveravgift	16 989 792	15 451 653
Andre personalkostnader	4 281 168	5 099 113
Sum	139 906 225	134 433 196

Lønn til hoffsjeff Gry Mølleskog er utgiftsført med kr 1 688 962 og annen godtgjørelse med kr 171 403, herav er kr 165 000 innberettet som fordel fri bolig.

Det kongelige hoffs andel av pensjonspremie for hoffsjeffen er utgiftsført med kr 143 618.

Beløpet er ordinær premiebetaling til Statens Pensjonskasse.

For toppledergruppen gjelder følgende:

Lønn til sjef det kongelige sekretariat Dag Olav Heian-Engdal er utgiftsført med kr 1 265 180 og annen godtgjørelse med kr 12 943.

Lønn til sjef hoffets stab Tone Rinden Rygh er utgiftsført med kr 1 292 048 og annen godtgjørelse med kr 6 403.

Lønn til kommunikasjonssjef Guri Ofstad Varpe er utgiftsført med kr 1 301 124 og annen godtgjørelse med kr 6 445.

Lønn til sjef det kongelige hushold Lars Christian Krog er utgiftsført med kr 1 314 637 og annen godtgjørelse med kr 23 672.

Lønn til slottsforvalter Per Arne Bjørnstad er utgiftsført med kr 1 237 478 og annen godtgjørelse med kr 6 403.

Lønn til sjef sikkerhet Lars Ivar Frøystad er utgiftsført med kr 1 261 191 og annen godtgjørelse med kr 7 490.

Det kongelige hoffs andel av pensjonspremie for toppledergruppen er utgiftsført med kr 850 977.

Beløpet er ordinær premiebetaling til Statens Pensjonskasse.

Gjennomsnittlig antall ansatte er 152.

NOTE 5 ANSKAFFELSER OG REHABILITERING/UTVIKLING - TOTALT FOR DET KONGELIGE HOFF

Anskaffelser kjøretøy og maskiner	620 954	1 091 864
Anskaffelser IKT-utstyr	1 863 591	1 950 785
Anskaffelser inventar og verktøy	3 176 777	2 561 342
Rehabilitering/utvikling uteområder/bygninger/inventar	2 314 709	1 419 751
Sum	7 976 031	7 023 741

Oppstillingen over inkluderer anskaffelser for Kronprinsparets offisielle virksomhet, som er videre spesifisert nedenfor.

NOTE 5 ANSKAFFELSER - KRONPRINSPARETS OFFISIELLE VIRKSOMHET

Anskaffelser biler		478 842
Anskaffelser IKT-utstyr	105 663	44 477
Anskaffelser offisielt utstyr	8 495	50 773
Sum	114 159	574 092

NOTE 6 DRIFTSKOSTNADER – TOTALT FOR DET KONGELIGE HOFF	2021	2020
Arrangementer og offisielle kostnader, inkl. reiser, ekskl. forpleining	2 859 749	1 383 816
Forpleining (i tilknytning til arrangementer, kantinedrift etc.)	2 442 557	1 474 610
Reisekostnader for Det kongelige hoff	1 979 787	1 806 112
Drift og vedlikehold av bilparken	2 156 073	1 889 877
Renhold og annen husholdsdrift	1 518 492	1 136 201
Park- og gartneridrift samt vedlikehold av parker og gartneri	2 466 074	2 431 443
Elektrisitet og fjernvarme	7 413 125	3 500 526
Offentlige avgifter	2 091 789	1 995 365
Reparasjoner og vedlikehold av bygninger	3 008 193	5 161 929
Driftskostnader tekniske anlegg, alarmer mv. Service-, leasing-, leie- og lisensavtaler vedr. kjøretøy, kontormaskiner, edb, tv etc.	17 153 729	16 410 866
Informasjonskostnader	741 806	619 255
Telefon, mobiltelefon, porto	2 192 645	2 000 850
Kontorrekvisita, trykking/kopiering, film/fotografering, aviser/trykksaker/bøker	965 430	1 382 780
Honorarer	883 238	1 443 207
Konsulenttjenester	2 758 429	1 363 797
Forsikringer	2 002 688	1 927 024
Diverse kostnader	1 263 577	1 071 154
Kongepokaler	44 473	154 702
St. Olavs Orden og andre ordener/medaljer	64 316	51 235
Sum	54 006 169	47 204 747

I diverse kostnader inngår kr 495 971 som driftsstøtte for kjøp av gartneritjenester på private eiendommer, kr 48 000 til bistand IKT-konsulent for bildebehandling og kr 500 000 som arrangementsstøtte til SIKT 2021.

Honorar til revisor er utgiftsført med kr 178 594 for ordinær revisjon.

I kostnadene til forsikring inngår også forsikring av KS Norge og kongelige private eiendommer og eiendeler, bortsett fra Kongeparets fritidseiendom Mågerø og Kronprinsparets fritidseiendommer Uvdal/Flatholmen.

Skaugum gård (enkeltpersonforetaket) inngår ikke.

Oppstillingen over inkluderer driftskostnader for Kronprinsparets offisielle virksomhet, som er videre spesifisert nedenfor.

NOTE 6 DRIFTSKOSTNADER – KRONPRINSPARETS OFFISIELLE VIRKSOMHET

Arrangementer og offisielle kostnader*	1 188 653	710 045
Bilhold	365 268	331 924
Kontor- og kommunikasjonskostnader mm.	240 507	187 804
Honorarer og eksterne tjenester**	499 660	279 688
Forsikring	241 384	225 771
Sum	2 535 472	1 735 232

*) Inkluderer kr 500 000 i arrangementsstøtte til SIKT 2020

**) Inneholder bl.a. honorarer til leverandører av tjenester i tilknytning til Kronprinsparets offisielle virke, herunder også søm av offisielle antrekk og reisekostnader når de følger Kronprinsparet på reise.

NOTE 7 FINANSINNTEKTER	2021	2020
Renteinntekter	350 605	1 446 998
Bankkostnader	-15 787	-28 363
Sum	334 819	1 418 635

NOTE 8 PROSJEKTER

Innenfor ordinære driftsrammer gjennomføres såkalte rammeprosjekter. Dette er ulike tiltak av prosjektmessig karakter som kan være knyttet til alle sider ved Det kongelige hoffs virksomhet, som bygninger, utearealer, teknologi, organisasjon, personal, arrangementer osv.

RAMMEPROSJEKTER - GJENNOMFØRT INNENFOR POST 50-BEVILGNING

Anskaffelse inventar	720 083	1 042 852
Rehabilitering/utvikling bygninger	14 082 915	3 786 365
Service, reparasjon og tekniske kostnader	179 026	297 780
Konsulenttjenester	726 239	2 510 708
Sum	15 708 263	7 637 705

SÆRSKILTE PROSJEKTER - BEVILGET OVER POST 51

Rehabilitering/utvikling uteområder/bygninger/inventar	190 514 846	99 274 155
Service, reparasjoner og tekniske kostnader mv.	841 073	1 495 451
Konsulenttjenester	35 898 711	37 677 241
Sum	227 254 630	138 446 847

Sum resultatførte projektkostnader	242 962 892	146 084 551
---	--------------------	--------------------

Nærmere om særskilte prosjekter – bevilget over post 51

Inngående balanse, avsetning til særskilte prosjekter	147 691 171	236 138 018
Årets bevilgning over post 51	97 900 000	50 000 000
Sum til disposisjon særskilte prosjekter	245 591 171	286 138 018
Resultatførte projektkostnader	227 254 630	138 446 847
Prosjekthenførte finansinntekter (for 2020 og 2021)	-1 223 262	
Sum prosjektmidler til overføring neste år	19 559 803	147 691 171

NOTE 9 AVSETNINGER

Avsetning til særskilte prosjekter under utførelse (post 51-prosjekter)

Inngående balanse	147 691 171	236 138 018
Overført ved resultatdisponering	-128 131 368	-88 446 847
Sum	19 559 803	147 691 171

ANDRE AVSETNINGER

Avsetning til rammeprosjekter/driftsreserve post 50

Inngående balanse	52 128 555	28 690 480
Overført ved resultatdisponering	-5 716 395	23 438 074
Sum	46 412 159	52 128 555

Avsetningen fordeler seg slik:

Driftsreserve	15 412 159	20 000 000
Til eiendoms- og parkformål/sikringstiltak	31 000 000	20 000 000
Til gjennomføring av forsinkede/utsatte aktiviteter fra 2020/2021		12 128 555
	46 412 159	52 128 555

ANDRE AVSETNINGER

Avsetning overført fra Kronprinsparets driftsregnskap

Inngående balanse	5 932 706	5 490 030
Overført ved resultatdisponering	1 718 066	442 676
Sum	7 650 772	5 932 706

Sum avsetninger	73 622 735	205 752 432
------------------------	-------------------	--------------------

Årsregnskap for Åpent Slott

RESULTATREGNSKAP	NOTE	2021	2020
INNETEKTER			
Salgsinntekter		282 323	327 896
Billettinntekter		816 792	985 789
Diverse inntekter		25 000	24 700
Sum	2	1 124 115	1 338 385
KOSTNADER			
Varekjøp		160 357	323 492
Beholdningsendring varelager		17 804	-18 843
Lønnskostnader	3	305 683	545 521
Driftskostnader	4	563 817	1 145 010
Sum		1 047 662	1 995 179
Driftsresultat		76 453	-656 794
Finanskostnader		-6 149	-3 118
Årsresultat		70 304	-659 912
OVERFØRINGER			
Overført til/fra egenkapital		70 304	-659 912
Sum		70 304	-659 912

BALANSE PR. 31. DESEMBER	NOTE	2021	2020
EIENDELER			
Omløpsmidler			
Varebeholdning	5	859 562	877 366
Bankinnskudd drift		4 018 071	3 408 985
Kasse		20 008	4 000
Kundefordringer		31 315	39 638
Sum		4 928 957	4 329 989
Sum eiendeler		4 928 957	4 329 989
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Egenkapital pr. 1/1		4 209 367	4 869 279
Overført fra resultatdisponering		70 304	-659 912
Sum		4 279 671	4 209 367
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		596 979	25 272
Avregning merverdiavgift		-28 089	-1 729
Interimskonto		80 396	97 079
Sum		649 286	120 622
Sum egenkapital og gjeld		4 928 957	4 329 989

Oslo, 19. april 2022

Gry Mølleskog
Hoffsjef

Noter til årsregnskapet for Åpent Slott

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Åpent Slott er formelt organisert som en underenhet av Det kongelige hoff, men vi har valgt å regnskapsføre Åpent Slott separat. Se også note 1 for Den kongelige civilliste.

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk. I tillegg er Økonomireglementet for Det kongelige hoff, som ble fastsatt ved H.K.H. Kronprinsregentens resolusjon 5.7.02, gjeldende fra 1.1.02, benyttet som grunnlag for utarbeidelse av regnskapet og noter. Fortsatt drift er lagt til grunn ved avleggelse av årsregnskapet.

HOVEDREGEL FOR VURDERING OG KLASSIFISERING AV EIENDELER OG GJELD:

Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Periodiseringsregler: Regnskapet bygger på det grunnleggende prinsippet om sammenstilling. Alle kostnader belastes etter hvert som de påløper. Ved årsslutt foretas avsetning for påløpte kostnader basert på den kunnskap man har ved avslutning av regnskapet.

Varebeholdning: Varelageret er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og netto salgsverdi.

Fordringer: Kundefordringer og andre fordringer er oppført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap.

Bankinnskudd, kontanter: Bankinnskudd, kontanter og lignende inkluderer kontanter og bankinnskudd med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Pensjoner: Pensjonsforpliktelser balanseføres ikke. Pensjonskostnader er innbetalinger til Statens Pensjonskasse, der alle ansatte som tilfredsstiller de til enhver tid gjeldende regler for medlemskap, er medlemmer.

NOTE 2 INNTEKTER

	2021	2020
Salgsinntekter er salg av souvenirer, bøker etc.	282 323	327 896
Billettinntekter gjelder for omvisninger og konserter på Slottet og Oscarshall	816 792	985 789
Diverse inntekter er utleie av Oscarshall til arrangement	25 000	24 700
Sum	1 124 115	1 338 385

NOTE 3 LØNSKOSTNADER

Lønn og feriepengene	247 730	431 862
Arbeidsgiveravgift	38 104	67 994
Pensjonskostnader	19 850	45 665
Sum	305 683	545 521

Til sammen har 9 sesongansatte utført 0,6 årsverk i løpet av 2021

Helårsansatte (2,8 årsverk) ble overført Det kongelige hoff/Den kongelige civilliste fra 1/1-13.

NOTE 4 DRIFTSKOSTNADER

Rekvisita

Andre driftskostnader	472 959	1 029 194
Renhold	90 858	115 815
Sum	563 817	1 145 010

NOTE 5 VAREBEHOLDNING

Varebeholdningen består av bøker og souvenirer for videresalg	859 562	877 366
---	---------	---------

Til hoffsjefen

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert Den Kongelige Civilliste og Åpent Slotts årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av regnskapsenhetenes finansielle stilling per 31. desember 2021, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge og økonomireglementet for Det Kongelige hoff.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av regnskapsenheten slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Hoffsjefen er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Hoffsjefens ansvar for årsregnskapet

Hoffsjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge og økonomireglementet for Det kongelige hoff. Hoffsjefen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Offices in:

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må hoffsjefen ta standpunkt til regnskapsenhetenes evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

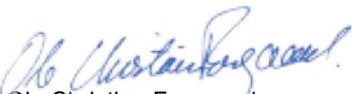
Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoen, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av regnskapsenhetenes interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av hoffsjefen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av hoffsjefens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om regnskapsenhetenes evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at regnskapsenhetene ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med hoffsjefen blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Oslo, 19. april 2022
KPMG AS

Ole Christian Fongaard
Statsautorisert revisor

Ord og uttrykk

En del yrkestitler, ord og uttrykk som brukes ved Det kongelige hoff har vært brukt i generasjoner og finnes også i denne årsberetningen. Denne ordlisten forklarer disse tradisjonsrike betegnelse.

Adjutant/Adjutantstab. Hans Majestet Kongens adjutantstab er underlagt Forsvarssjefen, men fungerer i praksis som en avdeling ved Hoffet. Ordet adjutant stammer fra latin og betyr «å hjelpe til». Kongen har tre adjutanter og tre overadjutanter, mens Hans Kongelige Høyhet Kronprinsen har tre adjutanter. Disse kommer fra forsvarsgrenene, Hæren, Sjøforsvaret og Luftforsvaret.

Apanasje. Apanasjen er den årlige ytelsen fra Stortinget til Kongeparet og Kronprinsparet til deres private utgifter.

Attaché. Ordet er opprinnelig fransk og betyr «knyttet til». Ved statsbesøk er en eller flere nordmenn som har tilknytning til gjestene og deres land attaché de utenlandske gjestene. Det vil si at de skal stå til rådighet hele tiden, være orientert og parat til å besvare alle spørsmål.

Audiens. Ordet stammer fra det latinske ordet «å høre» og betyr «mulighet til å bli hørt». De kongelige mottar hvert år mange mennesker som kommer for å takke eller redegjøre for en sak eller organisasjon.

Civillisten. Den kongelige civilliste er Stortingets bevilgninger til drift og investeringer og lønn til samtlige ansatte ved Det kongelige hoff. Ordet civilliste er opprinnelig engelsk. I 1689 bevilget Parlamentet Kongen et fast årlig tilskudd, mot at han utover Hoffets utgifter også betalte lønnsutgiftene til en rekke sivile embetsmenn som var oppført på den såkalte «Civil List».

Etikette. Takt og tone, og kjennskap til mer eller mindre uskrevne regler, kalles etikette. Det er også tradisjon, sunn fornuft samt respekt for alder og plassering i samfunnet. Etikette kan også bety hvordan man tiltaler kongelige og andre viktige gjester, hvordan rekkefølgen er hvis man skal holde en tale der kongelige, statsråder, ambassadører etc. er til stede. Etikette har også med rang og regler om bordplassering å gjøre.

FDVU. Forkortelsen står for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling. Hoffet legger standarden i NS 3454 til grunn som definisjon på FDVU.

Foretrede. Å bli gitt foretrede betyr å bli mottatt av en person av høy rang. Se også audiens.

Hoff. Hoffet var betegnelsen på en konge eller fyrstes bolig, husholdning og nærstående rådgivere. I dag er Det kongelige hoff organisasjonen som bistår Kongeparet og Kronprinsparet i utøvelsen av deres offisielle virke og private gjøremål. Hoffet forvalter også de kongelige eiendommer.

Hoffdame. Funksjonen som hoffdame oppsto ved de europeiske hoffene på 1700-tallet, som selskapsdamer for dronninger og prinsesser. Senere utviklet stillingen seg til å ledsage og bistå dronninger og prinsesser ved offisielle anledninger. En del av arbeidet besto også av planlegging og tilrettelegging. I dag er det bare Prinsesse Astrid, fru Ferner som har hoffdame.

Hoffsjef. Hoffsjefen er øverste leder for Det kongelige hoff.

Høytidelig audiens. Kongen mottar nye ambassadører som skal representere sitt land i Norge i høytidelig audiens. Den nye ambassadøren blir hentet i en av Hoffets biler og kjørt til Slottet. Garden paraderer, og Kongen tar imot i gallauniform. Når ambassadøren har levert sitt introduksjonsbrev (sine akkreditiver) til Kongen, kan vedkommende begynne å fungere som ambassadør i Norge.

Kongehuset og Kongefamilien. Det kongelige hus inkluderer den til enhver tid sittende monark med ektefelle og nærmeste arveberettigede i generasjonene etter med ektefeller. Den kongelige familie omfatter i tillegg monarkens øvrige familie.

Medaljemottakelse. Hvert år holder Kongen mottakelser på Slottet for mottakere av Kongens fortjenstmedalje. Hver medaljemottaker kan ha med seg en ledsager på mottakelsen.

Ordener og medaljer. Ordensvesen finner man i de fleste av verdens nasjoner. Gjennom utdelingen av ordener kan et statsoverhode belønne landsmenn og utlendinger for innsats til samfunnets beste. For å komplettere ordensvesenet har man i mange år delt ut medaljer. I motsetning til ordenene, som ofte har en korsform, er medaljene runde. I tillegg til fortjenstmedaljer har det siden 1818 vært tradisjon at de norske kongene har innstiftet minnemedaljer ved særskilte merkedager i Kongehuset.

Protokoll. Samlebetegnelse for høytidelige former og seremoniell i forbindelse med et statsoverhode og utenriksstjenesten. Protokoll stammer opprinnelig fra gresk. Se også etikette.

Rang. Rang kan knyttes til bestemte stillinger i samfunnet og/eller bestemte samfunnsgrupper. Bordplasseringen ved offisielle middager på Slottet skjer etter rang.

Statsbesøk. Offisielt besøk av et statsoverhode hos et annet statsoverhode kalles statsbesøk. Ved statsbesøk til Norge blir det gjestende landets statsoverhode tatt imot av Kongeparet ved en høytidelig seremoni på Slottsplassen.

Slottsforvalter. Ansvar for den bygningsmessige driften og vedlikeholdet på Slottet ligger hos slottsforvalteren.

BILDEKREDITERINGER

- Simen Løvberg Sund / Det kongelige hoff: Forsiden, side 27 (topp), 28, 37, 41 (høyre), 42, 57 (topp og bunn), 66
- Lise Åserud / NTB: side 3, 7, 31 (topp), 34, 84
- Beate Oma Dahle / NTB: side 5 (midten)
- Sven Gj. Gjeruldsen / Det kongelige hoff: side 5 (topp venstre og høyre), 24, 38, 55, 62, 87
- Liv Osmundsen / Det kongelige hoff: side 5 (bunn venstre), 50, 53, 58
- Sigurd Fandango / Det kongelige hoff: side 5 (bunn høyre), 10, 13, 14, 16, 19, 22, 25, 75, 83
- Stian Lysberg Solum / NTB: side 9, 21, 31 (bunn), 36, 86
- Øivind Möller Bakken / Det kongelige hoff: side 26, 45, 46, 76- 82
- Gorm Kallestad / NTB: side 27 (bunn)
- Trine Günther-Ellefsen / Det kongelige hoff: side 35 (topp)
- Ørn E. Borgen / NTB: side 35 (bunn)
- Heiko Junge / NTB: side 38 (topp), 40, 63
- Berit Roald / NTB: side 41 (venstre)
- Pontus Höök / Den norske FN-delegasjonen: side 43
- Heide Tjøm / Det kongelige hoff: side 44, 47 (topp og bunn)
- Jan Høvo / Det kongelige hoff: side 48 (venstre)
- Liv Anette Luane / Det kongelige hoff: side 48 (høyre)
- Hennes Majestet Dronningen: side 49
- Sikkerhetsprosjektet: side 52 (alle)
- Håkon Mosvold Larsen / NTB: side 59
- Terje Pedersen / NTB: side 60, 61
- Fredrik Hagen / NTB: side 65
- Annika Byrde / NTB: side 67
- Vegard Wivestad Grøtt / NTB: side 69

UTGITT AV

Det kongelige hoff
April 2022

ISBN

978-82-8106-036-4

DESIGN

Neue Design Studio

PRODUKSJON

Fladby AS

Det kongelige hoff